

SLOVENSKI

Izdaja časopisno-založniške podjetje SZDL »Naš tisk« / Direktori: Rudi Janžura / Odgovorni uredniki: Sergej Vojak / Tiska: Tiskarna »Slov.«, poročevalci: / Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 22-522 do 22-526 / Uprava: Ljubljana, Čopova ulica 50-III, telefon 22-575 in 22-421 / Oglasi: oddelki: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-696, za ljubljanske naročnike 28-463, za zunanje 21-532 / Poštni predal 29 / Tekoči račun Narodne banke 601-11-163 / Mesečna naročnina 200 din

Poročevalec

MILOVAN DJILAS OBISKAL MARIBOR

Za sklicanje konference ne more biti pogojev

35.000 prebivalcev Maribora in okolice na velikem predvolilnem zborovanju, kjer sta govorila Milovan Djilas in Miloš Ledinek — Konferenca M. Djilasa s prosvetnimi in političnimi delavci

Maribor, 31. oktobra. V sedanjem volilnem obdobju je daries Maribor doživel največje, mogočno zborovanje, ki je še tem bolj pomembno, ker so se ga poleg mariborskih delovnih ljudi udeležili tudi predstavniki in številni volivci iz vseh okrajev severne Slovenije, iz ptujskega, mariborskega okoliškega, ljubljanskega, soboškega, slovenjegraškega in celo iz celjskega okraja. Na Glavnem trgu v Mariboru se je do 14 ure zbralo nad 35.000 ljudi, ki so z velikim navdušenjem pozdravili podpredsednika zveznega izvršnega sveta Milovana Djilasa, ki je prišel v Maribor na obisk.

Tik pred začetkom zborovanja je imel prostrani Glavni trg nadse živno in mogočno podobo. V morju zastav in praporov je stalo na tisoče in tisoče ljudi, vzključilih in navdušenih, ki so težko pričakovali besede govornikov. Ko sta govorila mariborski kandidat Miloš Ledinek in Milovan Djilas, se je vzhajalo navdušenje in skandiranje po več minut ni moglo početi.

Zborovanja, ki ga je v uvodni besedami odprl sekretar Mestnega komiteja ZKS Vlado Majhen, so se udeležili podpredsednik zveznega izvršnega sveta Milovan Djilas, člana Centralnega kom. ZKJ Lidija Sentjurc, Boris Zihner, dalje Viktor Stoper, okrajni sekretarji ZKS Franc Simončič, Vinko Sumrada in Jože Tramsšek, komand. mariborske garnizije JLA s številnimi oficirji, mnogi zastopniki ljudske oblasti, delavskih svetov, predstavniki sindikatov ter kulturnih in drugih javnih ustanov.

Z balk. zgodovinskega rotova, ki je sedaj ves obkrožen ter je bil ob tej priliki lepo okrašen, je najprej govoril mariborski kandidat za zvezno ljudsko skupščino podpredsednik MLO. Miloš Ledinek, ki je v uvodu svojega govora poudaril celo vrsto zmag, ki so jih narodi Jugosla-

vije pridobili ne le v osvobodilni vojni, ampak tudi v letih, ko so s silnimi napori gradili socializem potem pa nadaljevali.

»Vse naše sile smo vložili v obnovo in kapitalno zgraditev temeljne industrije. Napori, ki so jih dali naši narodi, dajejo danes prve rezultate. Nismo zaman vložili 612 milijard za zgraditev industrije, 227 milijard v promet, v ostalo gospodarsko dejavnost pa nad 100 milijard v letih 1947—1952. Ta vložena sredstva dajejo danes že bogate obresti, zlasti v tistih panogah gospodarstva, ki so bile najbolj zaostale; saj se je proizvodnja električne energije dvignila v državi za 46 odstotkov, v naši republiki pa za 300 odstotkov v primerjavi z letom 1939. Predelava jekla za 192 odstotkov oz. 124 odstotkov v naši republiki, predelava svinca za 195 odstotkov oz. 300 odstotkov, predelava nafte je narasla za 135-krat v primerjavi s predvojno proizvodnjo, proizvodnja premoga za 175 odstotkov oz. za 130, cementa za 147 odstotkov, umetnih gročil za 150 odstotkov, opeke za okoli 200 odstotkov predvojne proizvodnje. Nastala je nova industrija elektromotorjev, motorjev in avtomobilov.

To je samo nekaj uspehov, ki nam jih nihče ne more onorekati. Utihihili so sovražniki delovnega ljudstva, ki so trdili, da ljudstvo ni sposobno graditi nove družbe. Utihihili so tudi sovražniki, ki so trdili, da imamo megalomanske načrte. Se bolj pa bodo utihihili, ko bodo začele obratovati naprave, ki jih dokončujemo, ko se bodo električno-energijske sile povečale še za 130 odstotkov, proizvodnja jekla še za 200 odstotkov, tekstilij še za 104 odstotke, aluminija za 1300 odstotkov, umetnih gročil za 180 odstotkov itd. Da pa bomo vse to realizirali, potrebujemo mir in ker potrebujemo mir,

se bomo za mir borili dosledno in pravočasno in bomo z vsemi sredstvi odganjali vse nadežne muhe, ki bi nas hotele v miru motiti.

Pri vseh teh naporih pa smatramo kot posebno važno, da so se začele gospodarsko dvigati tudi zaostali predeli naše zemlje, pri čemer naša republika ni bila prav nič prikrajšana, kakor skušajo nekateri posamezniki zelo radi zlorabljati, češ da damo več, kakor pa doblimo. Samo par številki bo to zelo jasno pokazalo. Od skupnih investicij v letih 1947—1952 je bilo investiranih na enega prebivalca v LRS 124.815 din, povprečno v državi pa samo 91.599 din, v Bosni in Hercegovini 101.815 din, v Makedoniji samo 64.733 din, torej mnogo več v naši republiki kakor v kateri koli drugi. To samo v vednost vsem nergačem in razdiralcem naše enotnosti. Naše delovno ljudstvo se zaveda svoje odločnosti in svoje sposobnosti in če smo zadnja leta sorazmerno več prejel, bomo danes in jutri posobeli več vrtniti, ker je za naša soc. obvez, naša patriotična dolžnost, naša patriotična dolžnost. Naša stvar je, da raste življenjski standard po vseh republikah v enaki, če ne relativno v večji meri kakor v domači republiki. Na primer: uspeh Skoplja, da je povečal v zadnjih petih letih narodni dohodek za okoli 425 odstotkov in da se je industrijska proizvodnja povečala za 1896 odstotkov, je to tudi naš uspeh, ker bo prispevek Skoplja prispevek celotni naši državi, torej tudi Sloveniji.

Zatem je stopil pred mikrofonski predstojnik zveznega izvršnega sveta Milovan Djilas, ki ga je nepregledna množica na Glavnem trgu več minut burno pozdravljala med skandiranjem »Tito — Djilas!«. Tov. Milovan Djilas je imel naslednji govor:

lavskega razreda in njegove avantgarde komunistov ni moglo biti.

Tako srbska kot hrvaška, pa tudi druge domače buržoazije so se trudile, da ob pomoči okupatorja izvršijo medsebojni obra-

čun s pokolom prebivalcev druge narodnosti. Izgledalo je, da od Jugoslavije ne bo ostalo niti kamna na kamnu in bo razpadla na kose. Tudi na Zahodu so pripravljali načrte o razdelitvi Jugoslavije na nekoliko držav. Domača buržoazija ne samo, da ni bila sposobna ustvariti bratstva in enotnosti naših narodov, marveč tega tudi ni hotela. To je mogel izvesti samo delavski razred.

Delavski razred — inicijator in organizator borbe za demokracijo

Pred našim delavskim razredom pa niso bile samo navedene naloge. Bila je in še vedno je morda najtežja, in vsakem slučaju pa najbolj zamotana; izgradnja socializma v nerazviti deželi, odnosno pospešena industrializacija in s tem povezano vprašanje demokracije. Vse dolej se je mislilo, da le ni popolnejše demokracije od one zahodne. Izkušnje Sovjetske zveze kot da so govorile, da je forsirana izgradnja socializma neizbežno povezana z despotizmi, diktatorskimi oblikami oblasti. Na naš delavski razred je padla zgodovinska naloga, da izgradi novo socialistično družbo z novimi demokracijskimi metodami in da dokaže, da sta socializem in demokracija neopredeljiva, da ni prave demokracije brez socializma niti pravega socializma brez demokracije. To je prav gotovo naša najtežja in najbolj zamotana naloga. Ne samo zaradi tega, ker tu ne gre za kratkotrajno dejanje, za katerega bi zadostoval kratek in močan napor vseh sil, marveč gre za dolgotrajno delo, gre za nove in nepoznane pojave, za pojave starih notranjih kapitalističnih in novih birokratskih reakcijskih sil.

Kot sta delavski razred in njegova zavest postala tista vez živčevja, ki povezuje jugoslovansko stvarnost v celoto in zagotavlja njegov svobodni napredek — neodvisnost, prav tako sta delavski razred in njegova zavest tudi inicijator in organizator borbe za socialistično demokracijo. Delavski razred je življenjsko, krvno zainteresiran, da se onemogoči birokratska samovolja, da se stalno krepi delavsko samoupravljanje, edino on je sposoben pritegovati v to borbo tudi druge sile (napredek in izobraženstvo in del. kmetov). Zato tudi birokratski elementi zlasti prežijo na inicijativno delavskega razreda, pri tem pa trdijo, da oni v imenu delavskega razreda opravljajo gospodarske in druge funkcije, prikazujejo njegove uspehe kot svoje, svoje sebične potrebe pa kot potrebe delavskega razreda.

Najzavednejše sile našega delavskega razreda so ta srečo pravočasno opazile to nevarnost. In da smo mi doslej uspeli utrjevati poti demokracije, s tem pa tudi poti socializma, se imamo zahvaliti predvsem povezanosti socialistične zavesti in aktivnosti delavsk. razreda. Delavski

razred se ni samo ogrel za delavske svete, zbor proizvajalcev in druge demokracijske ustanove, marveč je postal tudi njihov inicijator in te demokracijske ustanove njegovo meso in kri, način življenja. Ni je sile, ki bi bila sposobna odvzeti te pridobitve delavskega razreda.

Demokracija, ki se bo v Jugoslaviji razvijala še naprej, kajti socializem mora stalno napredovati, je ustvarila in še ustvarja ono notranjo enotnost jugoslovanskih narodov, kateri je osnova enotnost delovnih ljudi, brez oziroma na jezik, kulturo in druge razlike, kar je tako zelo močno prišlo do izraza prav v dogodkih okoli Trsta. Vsi naši narodi so v trenutku občutili, da gre za njihovo lastno usodo. Vsi so postali eno, zgodovinske razlike so stopile v ozadje. Celotni razni lokalizmi, partikularizmi in republikanizmi so se odkrili kot nekaj, kar životari na površini, kot birokratski in državokapitalistični ostanki, ki nimajo korenin v delavskih in ljudskih globinah.

Dolgotrajni boji delavskega razreda so dali rezultate. Nova, na znotraj čvrsta, zlitja v en kos, demokracijska in socialistična. (Nadaljevanje na 2. strani)

Maršal Tito 1. proletarski diviziji

Beograd, 31. okt. Glede na jutrišnjo proslavo 11-letnice ustanovitve prve proletarske divizije je maršal Jugoslavije Josip Broz Tito poslal vojakom in voditeljem te slavne divizije tole pismo:

Dragi tovariši! Vaše sporočilo za enajstletnico ustanovitve prve proletarske divizije me je zelo razveselilo, ker iz njega vidim, da borci te slavne divizije še danes zvesto stopajo za herojskimi tradicijami borcev prve proletarske divizije iz velike osvobodilne vojne.

Ves čas narodnoosvobodilne revolucionarne borbe sem imel neomajno zaupanje v borce prve proletarske, v njihovo vdanost ljudstvu, v njihovo vztrajnost in junaštvo v boju z vsemi okupatorji in s tistimi, ki so izdali svojo domovino. Prav tako zaupanje imam tudi danes v borce in poveljstvo sestav vaše divizije, ker sem globoko prepričan, da bošče z isto vztrajnostjo in junaštvom znali braniti svojo domovino, če bo potrebno.

Danes ste na mestu, kjer so ogroženi naši interesi in naša s krvjo napojena zemlja. Stojite na braniku naših pravic prav tako kot borci ostalih naših slavni enot. Naša vroča želja pa je, da bi bili tam samo kot branilci miru, naše neodvisnosti in nedotakljivosti, naših koristi in zaščitniki naših bratov. Pri teh vaših častnih nalogah uživajte neomejeno oporo vseh naših državljanov.

Trdno vam obljubljam, da bomo storili vse in dali tudi nadaljnje žrtve, kajti naša socialistična država nikoli ne more biti tisti element, ki ogroža mir, pač pa smo vedno pripravljeni sodelovati z vsemi, ki iskreno žele mir in so kakor mi pripravljeni na žrtve za izpolnitev tega velikega smotra, h kateremu teži danes vse človeštvo.

Ob tej pomembni proslavi pošiljam prisrčne pozdrave in čestitke borcem in poveljujočemu sestavu prve proletarske divizije.

Smrt fašizmu — svoboda narodom!

Josip Broz Tito

Angloameriški sklep - zgled ogrožanja miru

Tiskovna konferenca Osvobodilne fronte v Trstu

Trst, 31. okt. Na sedežu Osvobodilne fronte v ulici Ruggero Manna je bila ob 17. uri tiskovna konferenca, na kateri so predstavniki Osvobodilne fronte Tržaškega ozemlja pojasnili stališče tržaških Slovencev do tržaškega vprašanja. Konferenca se je udeležilo nad 40 novinarjev, zastopnikov domačega in tuje tiska.

Na konferenci je podpredsednik Osvobodilne fronte dr. Jože Dekleva med drugim izjavil, da slovenski narod in ostalo demokracijsko prebivalstvo v Trstu ne priznava odločitve Velike Britanije in ZDA o prepustitvi cone »A« Italiji.

»Odpor ljudstva je naraven in upravičen,« je dejal dr. Dekleva. »Ne nezakonskosti slovenski narod in ostalo demokracijsko prebivalstvo našega ozemlja ne priznava in se bo proti njej borilo.«

Nadalje je dejal, da bi ponovna zasedba teh krajev po Italiji pomenila vrnitev zla in ponovitve vseh krivic, ki jih je tržaško

Že 23 kršenj našega zračnega prostora

Nova Gorica, 31. okt. (Tanjug). Italijanska letala so danes ponovno kršila jugoslovanski zračni prostor. Najprej je neko italijansko prevožno letalo na odseku Cerovo—Gorica ob 11.10 letelo čez italijansko-jugoslovansko mejo. Ob 12. uri sta dve italijanski letali ponovno preleteli našo mejo, letec na odseku Smartno—Neblo na jugoslovanski zračni prostor. V višini 800 m sta leteli kilometer globoko v naš zračni prostor ter se pri karavli Kozbane ponovno vrnili v Italijo.

Z današnjo kršitvijo našega zračnega prostora so italijanska letala do sedaj že 23-krat v zadnjih 2 mesecih kršila nedotakljivost jugoslovanskega zračnega prostora.

PADLIM V SPOMIN

Na Dan mrtvih pripravljamo mestni odbor Zveze borcev Ljubljana dve osrednji komemoraciji, posvečeni spominu padlih borcev in žrtvam fašističnega terorja.

Prva bo v nedeljo 1. novembra ob pol 11. uri dopoldne v Gramozni jami, kjer bo govorila tov. Miklavc Angela »Mama, druga pa istega dne popoldne ob 15. uri na grobovih talcev (na Zalali), kjer bo govoril tov. Ivan Regent član Izvršnega sveta LRS.

Podobne komemoracije pripravljajo tudi vse terenske organizacije Zveze borcev na svojih terenih ob spomenikih padlih borcev in spominskih ploščah.

Na trgu Narodnih herojev bo komemoracija ob 9. uri dopoldne, na kar je posebej opozorila na prebivalce Ljubljane in vabimo k čim večji udeležbi.

film ni priznala osnovnih narodnostnih pravic, kakor jih določa mirovna pogodba. Zatem je navedel vrsto primerov diskriminacije proti Slovincem.

Na vprašanje, kaj misli glede plebiscita, je dr. Dekleva odgovoril, da Osvobodilna fronta teoretično ni proti plebiscitu, da pa je proti njemu v okoliščinah in pogojih, ki jih je stvarila fašizem na Tržaškem ozemlju. To svojo izjavo je podprl tudi s statističnimi podatki.

Na vprašanje rovinarja kominformovskega »Dela« Bidovca, ali bi lahko povedal, zakaj beograjska vlada nikoli ni uradno protestirala proti zapostavljanju Slovencev in zakaj ni zahtevala spoštovanja določenih ravne pogodb, kakor tudi, kaj je storila Osvobodilna fronta v tej smeri, je dr. Dekleva odgovoril, da je jugoslovanska vlada protestirala proti vsaki kršitvi mirovne pogodbe, poleg tega pa je protestiralo vse jugoslovansko ljudstvo, končno pa je jugoslovanska vlada tako odločno, da je poslala ana mejo celo svojo vojsko. Bolj odločno pa ni mogla protestirati. Osvobodilna fronta tržaškega ozemlja pa je ob vsaki priliki protestirala pri zavezniški vojski upravi v Trstu zaradi diskriminacije proti Slovincem. Vse to je dr. Dekleva podprl tudi z dokazi.

Za njim je dopisnik Saragatove »Giustizija« vprašal, s kakšnimi sredstvi se bo borila Osvobodilna fronta proti vrnitvi Italije.

Dr. Dekleva je odgovoril, da se bo Osvobodilna fronta Tržaškega ozemlja borila proti vrnitvi Italije z vsemi sredstvi, ki jih ima na razpolago, pri čemer jo bo podprlo tudi italijansko demokracijsko prebivalstvo.

Ko to poročamo, konferenca še traja.

Stane Lenardič

Papagosov odgovor na čestitke

Atene, 31. okt. (Tanjug). Predsednik grške vlade maršal Papagos se je zahvalil jugoslovanskemu poslaniku v Grčiji Radošu Jovanoviću za čestitke, ki mu jih je poslal za grški narodni praznik 28. oktobra, ko se je pred 13 leti začel odpor Grčije proti italijanskim fašističnim napadalcem.

»Ko so tedaj sile nasilja in totalitarizma brez povičar napadle grški narod, je rečeno v odgovoru maršala Papagosa, nekoliko pozneje pa tudi hrabri jugoslovanski narod, sta oba naroda brez oklevanja in ne glede na premoč napadalcev odločno sprejela borbo za svojo neodvisnost in svobodo.

Na koncu svojega govora je predsednik grške vlade prošil jugoslovanske veleposlanika, naj spopriči jugoslovanskim narodom izraze globokih simpatij in prijateljstva grškega naroda in njegove vlade.

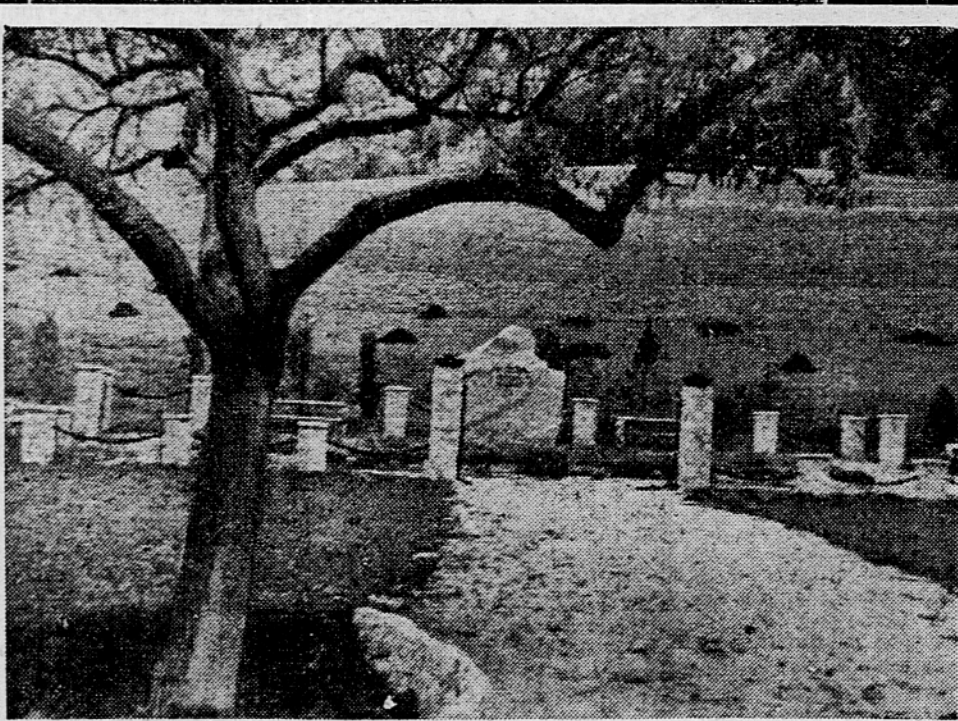
Govor Milovana Djilasa

V začetku je tovariš Djilas poudaril, da je bila borba delavskega razreda Jugoslavije zelo dolga, težka in zamotana. Naš delavski razred je moral poleg osvoboditve reševati še vrsto drugih vprašanj, ki jih meščanski razredi niso bili sposobni rešiti. Poleg drugega je moral resnično združiti narode Jugoslavije v enakopravno družino, s čimer je začel nov proces zbljevanja, spajanje narodov v socializem ob istočasnem svobodnem obstoju in razvoju kultur-

nih in karakternih razlik med njimi. Delavski razred je v sebi našel volje in sile, zavesti in organiziranosti, da rešuje te naloge. Delavski razred posameznih predelov Jugoslavije je moral preiti dolgotrajno in težko pot razrednega utrjevanja zavesti in organiziranja, najprej na nacionalni, potem pa na splošno jugoslovanski osnovi.

Tov. Djilas je podrobno prikazal to pot delavskega razreda in nadaljeval, da se je leta 1941, ko so na Jugoslavijo navallili fa-

šistični osvajačci, v nekaj dneh pokazalo ono, kar je bilo jasno že dobremu delu delavskega razreda, da domača buržoazija ne samo da ni sposobna braniti narodne neodvisnosti, marveč da tega niti neče storiti. Buržoazija se je za vedno odrekla narodne svobode in državne neodvisnosti. Zato so mogli postati jugoslovanski narodi neodvisni samo tedaj, če se v njih najde druga sila, ki jih bo organizirala in osvetila. Druge sile in drugega razreda pa mimo de-

Zadnje počivališče žrtv ne mškega nacifašizma v Frankolovcu, kjer so 17. febr. 1945 občili po drevo ob cesti 100 talcev.

Mati mrtvem sinu na Rogu

Zopet prihaja november, mesec poln bridkega spomina. Ta čas roma moje žalostne misli še pogosteje na Kočevski Rog, v tiho dolinico smrekovega gozda, kjer spi med padlimi borci NOV od 11. novembra 1944 tudi moj sin Mirjan, 27-letni agronomski inženir. Kako rada bi pohitela k njemu, mu položila cvetja na grob in se pogovorila z njim! Pa je tako daleč!

Ne boš sam in zapuščen te dni, ljubi sinček! Vsa bom pri tebi. Dobra roka nadlogarja iz Opčice ti bo prinesla šopek v mojem imenu. Poleti pa zopet pridemo. Mirno počivaj med tovariši v lepi splošni slovenski zemlji!

MAMA

Marija Horvat, Povšetova 71

Govor tov. Djilasa v Mariboru

(Nadaljevanje s 1 strani)

na Jugoslavija je začela biti stvarnost. To ni neko centralistično skrupulacijo od zgoraj. Nasprotno, Jugoslavija se ustvarja s decentralizacijo, samoupravljanjem, s spoštovanjem in svobodnim razvijanjem posebnosti njenih delov in posebnosti. Moč neke skupnosti ni v enotnosti nekakega centraliziranega aparata, marveč v svobodni, prostovoljni in zavestni enotnosti običajnih delovnih ljudi, v enotnosti, ki je ni mogoče doseči drugače kot z demokracijo in razvojem in s svobodno narodnostnih in drugih posebnosti. To so izkušnje, dragocene za prihodnost. Birokratizem, bodisi centralen, lokalni ali republiški, izpodkopava enotnost delovnih ljudi, s tem pa tudi odprano silo države proti tujini. Če bi mi šli po birokratski poti, bi se birokratski vrhovi, katere bi ljudstvo sovražilo, našli hitro izolirani in bi poklekili pred zunanjim pritiskom. Toda, zahvaljujoč prav tej demokratični poti, sta se ljudstvo in vlada našla skupaj pred krivično in samovoljno odločitvijo Velike Britanije in ZDA.

Proti diktatom, izvršenim dejstvom in komandiranjem

Tov. Djilasa je nadaljeval, da zahodne vlade niso predvidevale take enotnosti našega ljudstva in vlade. Ono niso predvidele še ene važnejše stvari: da so se v Jugoslaviji v revoluciji, v boju za izgradnjo, v odporu proti sovjetskemu hegemoniji odigrali in da se še dalje odigravajo gospodarski, idejni, politični in moralni procesi, ki pretvarjajo narode Jugoslavije in so jih že pretvorili v silo, ki se zaveda samo sebe, ki ne bo več tretirana drugače kot enokoppravna in mednarodnih odnosih. Polkončni položaj naše države sicer počasi in s težavo, toda neizbežno odhaja v preteklost. To vse je predvsem delo našega delavskega razreda in delavskega pokreta. Brez te njegove vloge in napora, brez njegovega znoja in krvi ne bi bilo pri nas niti demokracije niti socializma, niti bi narodi Jugoslavije bili enotni in enokoppravni, niti neodvisni.

Zahodne vlade so v razvoju jugoslovanskih narodov predvidevale nič več in nič manj kot celotno epoko, in to že dolgo. Zato ni čuda, da so v tem primeru uporabljale metode, ki bi jih stari Jugoslavi morali sprejeti. Čeprav s stisnjenimi zobmi. Toda mi ne moremo plačati njihovega neznanja. Mi ne moremo, niti ne bomo sprejeti. To pa ne pomeni, da smo proti sporazumu. Ne, mi smo samo proti diktatom, proti izvršenim dejstvom in komandiranjem. To ne gre več. Kajti mi smo neodvisna država, znotraj dovolj močna in to politično, gospodarsko in moralno, da branimo svojo neodvisnost.

Da ne bi bilo pomote, je treba povedati tudi to, je nadaljeval tov. Djilasa: Pod neodvisnostjo mi ne razumemo izoliranosti od zunanjega sveta. Mi smo socialistična država in je naš cilj črtanje meja in spajanje narodov. Toda mi vemo, da iz lastnih izkušenj, da se narodi lahko, zbljujajo samo, če so enakopravni, če so nacionalno in politično svobodni. Druge poti ni. Zato neodvisnost v našem jeziku ne pomeni današnji čas drugi kot enakopravnosti, enakopravnosti in odnosih do drugih držav, čim se nekdo počuti, da bi nam omagal pravico do enakopravnosti, se bo pojavilo tudi geslo o neodvisnosti. Neodvisnost in 22. avgust oblika borbe proti podjaranju, proti neenakopravnosti. Samo taka neodvisnost, oziroma enakopravnost lahko omogoči mirno in vsestransko sodelovanje med narodi.

»Taka je stvarnost. To je današnja Jugoslavija. To je ono, kar mi često imenujemo z eno samo nam najdražjo besedo — Tito. S tem morajo računati tudi oni na zahodu, čeprav niso hoteli niti na škodo in v srčnem računati oni na vzhodu. Napreden in demokratičen svet je razumel, da gre bolj male socialistične države za enakopravnost in neodvisnost na eni in za osvobodilne boje obnovljenega italijanskega imperijalizma, na drugi strani, imperijalizma katerega zavezništvo in sodelovanje v Atlantskem paktu kupujejo zahodne države s samovoljno trgovino na račun Jugoslavije. Zato je ta svet stopil na našo stran kot 1941 in 1948 leta.

Ze dosedanja naša borba proti Trstu je pokazala, da tega vrsta ni mogoče rešiti brez Jugoslavije. Vsaka preštevila in vsake preštevane brez nas je v pesku in lahko samo odloži rešitve, reševanje in zmotna celotna vprašanje, kaj mi ne bomo nikoli priznali

krivice niti enostranske odločitve. Morda sedaj na zahodu mislijo, da bo čas »pomirila strasti«. Naše strasti lahko pomiri samo pravica, priznanje enakopravnosti. Strasti italijanskega imperijalizma pa njegovo izpodbijanje. Ni mogoče zadovoljiti italijanskega imperijalizma in jugoslovanskih narodnostnih zahtev. Ni mogoče, da bi bil volk sit, ne da bi manjkala katera koli ovca. Naj ostane volk lačen in vse bo v redu. To je neizbežno, če se hoče mir in sodelovanje.

G. Eden je v parlamentu napovedal odločitev izvajanja famozne odločitve od 8. oktobra. Tudi to je nekaj. Ker zahodne sile niso sprejele našega predloga o četvertni konferenci smo

Konferenca M. Djilasa s prosvetnimi političnimi delavci

Maribor, 31. okt. Dopoldne je bila v prostorih Kluba prosvetnih delavcev v Mariboru konferenca, na kateri so se zbrali prosvetni delavci iz vse severne Slovenije. Na konferenci, katere so se udeležili tudi Boris Zihnerl, Lidija Sentjurc, Vlado Mašhen, Miloš Ledinek, Jože Tramšek, Franc Simončič in še nekateri politični aktivisti s štajerskega področja, je podpredsednik zveznega izvršnega sveta Milovan Djilasa odgovarjal na vrsto vprašanj, ki so mu jih postavljali prosvetni delavci s področja šolstva, gledališča, mladinske vzgoje in sploh kulturno-prosvetnega udejstvovanja. Več kot 30 postavljanih vprašanj je obsegalo v glavnem naslednje tri teme:

1. Problemi socialistične demokracije v zvezi s kulturno-prosvetnim delom,

2. Problemi socialistične literature,

3. Šolski problemi.

V daljšem govoru je Milovan Djilasa poudaril, da je končni cilj socialistične demokracije ustvaritev takih družbenih odnosov, v katerih bo nastala brezpartijna formalna demokracija ob istočasnem izumiranju države. Mi smo sedaj šele na začetku te poti, vendar pa smo v tem pogledu že napravili velik korak naprej, kakor doslej je nikjer drugod po svetu. Cilj te demokracije je, da se ukinejo politični monopoli in družbeni odnosi. Ze danes je jasno, da so stare oblike prišle v neskladnost z našo stvarnostjo. Naša borba mora v sedanjih fazah razvoja iti za tem, da bodo postale te oblike vedno bolj demokratične, ker je oblika bistvene važnosti za razvoj vsebine naše demokracije. Oblika pomeni spoštovanje zakona in zakonitosti za vse in za vsakogar. Naši smo po sebi demokratični zakonitostjo morajo v vsakem primeru avtomatično stopiti v funkcijo. Gre za formiranje ljudske zavesti, da je rušenje starih oblik najvažnejše za razvoj socialističnih sil. To pa se mora izvajati ne z administrativnimi ukrepi, marveč s čim širšim razpravljanjem in prepričevanjem, z izmenjavo izkušenj in idej v konkretnih ideoloških in življenjskih vprašanjih.

V tem pogledu je tudi našo šolstvo v neskladnosti z našo stvarnostjo, z njeno vsebino. V splošnem se mora na

pokazati novo pripravljenost za sporazum s tem, da smo sprejeli konferenco kakršno predlagajo britanski laburisti preko Noela Baekerja, namreč, da se skliče konferenca zainteresiranih, ki naj bi šele sporazumno sklenila, kaj naj se stori, in da se vnaprej ne postavljajo nikakršni pogoji. S tem bi se stvar premaknila z mrtve točke. To bi bil lahko začetek popuščenja napetosti, prav tako pa tudi skupnega in enokoppravnega reševanja.

To pa praktično pomeni, da mi sklicanje konference ne povzujemo s pogojem, da se zahteva vlade predhodno odpravo odločitve od 8. oktobra, tudi ne pristajamo na to, da se nam postavlja priznanje te odločitve kot pogoj za konferenco.

zunaj modificirati kot socialistično, ima pa vse polno starih metod in navlake iz preteklosti. Glavna napaka, ki se je doslej dogajala v vsem našem šolstvu, je bila naglasi, s katero so se izvajali novi predpisi, ne da bi se bili prej stvarno temeljito proučevali in vsestransko obravnavali. Zato je nujno, da se tudi v šolstvu uvede svoje vrste samoupravljanje, pri čemer pa je seveda treba upoštevati tudi vlogo družbe, države in staršev. Upoštevati je treba tudi dobre izkušnje od drugod po svetu in jih prilagajati našim razmeram in potrebam. Za materialistično in socialistično ideologijo pa se moramo biti v vsaki konkretni znanosti. Osnovna linija v našem

Predsednik republike sprejel zastopnike Sombora in učiteljske šole

Beograd, 31. okt. Predsednik republike Josip Broz Tito je sprejel danes dopolne zastopnike mesta Sombora in somborske učiteljske šole, predsednika ljudskega odbora mestne občine Gruja Dedič, sekretarja mestnega komiteja ZK Miloša Radoljica, predsednika sveta za kulturo in prosveto, Mladina Gvozdenova, direktorja učiteljske šole Vojislava Rajinca, prof. Anu Janjatovića in učenca šole Darinko Leko in Pavla Liška ter jim izročil Red zasluzeza narod I. stopnje, s katerim je bila te dni odlikovana učiteljska šola v Somboru za svoje plovitvo prosvetno delo.

Pri izročitvi odlikovanja je predsednik Tito izrazil željo, da bi mladi učitelji, ki bodo išli iz somborskega učiteljskega in drugi, neustrašno in vztrajno delali za pravilno vzgojo in napredek našega naroda.

V imenu članov delegacije

Ljudska tehnika v Kartonažni tovarni

Delo ljudske tehnike v kartonažni tovarni je kar precej razglašeno kljub temu, da so tu za postojeno v glavnem žene. V okviru ljudske tehnike so imeli že več predavanj o letalstvu, planiranju, hidrocentralah itd. Predavanja pa so bila združena tudi z raznimi ekskurzijami, na primer v tovarno »Tiskana« v Kranju, Litostroj. Toččno tovarno hidrocentralo Moste, v rudniku Ravega premoaga Zagorje. Priredili so tudi izlet v predmestni grad in Postojnsko jamo. Predvideno imajo ekskurzijo še v Domžale, ostetudi pa si bodo še nekaj drugih podjetij.

co. Več ne sme od nas nihče zahtevati, ne da bi izvalil vsega onega, če ne še kaj hujšega, kar je izvalja odločitev od 8. oktobra.

V vsem tem smo v tržaškem vprašanju v celoti in v posebnosti enotni mi vsi, vsi narodi Jugoslavije, brez ozira na jezik, vero in vse drugo. Trst, to je del telesa vsakega na enega naroda del enotne socialistične Jugoslavije, je končan svoj govor Milovan Djilasa.

Ko je tovariš Milovan Djilasa končal svoj govor, je na Glavnem trgu v Mariboru del časa odmevalo viharno navdušenje, ploskanje in vzklikanje. I.e. polagoma se je začela množica v povorkah razhajati po ulicah in trgih, kjer so ljudje znova in znova manifestirali za Trst.

Tov. Milovan Djilasa je nato obširno govoril o vprašanju etike in estetike. V odgovorih na konkretna vprašanja je poudaril, da morajo naša gledališča poleg kvalitativnih del nuditi ljudstvu tudi primerno razvedrilo. Izvajanja Milovana Djilasa je nato izpopolnil še Boris Zihnerl. V razpravi so bila za tudi dobre izkušnje od drugod po svetu in jih prilagajati našim razmeram in potrebam. Za materialistično in socialistično ideologijo pa se moramo biti v vsaki konkretni znanosti. Osnovna linija v našem

šolstvu mora biti dvigovanje ravni učnega kadra, dijakov in učnih načrtov, ki se morajo otresti vse nepotrebne navlake. Tov. Milovan Djilasa je nato obširno govoril o vprašanju etike in estetike. V odgovorih na konkretna vprašanja je poudaril, da morajo naša gledališča poleg kvalitativnih del nuditi ljudstvu tudi primerno razvedrilo. Izvajanja Milovana Djilasa je nato izpopolnil še Boris Zihnerl. V razpravi so bila za tudi dobre izkušnje od drugod po svetu in jih prilagajati našim razmeram in potrebam. Za materialistično in socialistično ideologijo pa se moramo biti v vsaki konkretni znanosti. Osnovna linija v našem

Potrđitev novih kandidatov

Beograd, 31. okt. Zvezna volilna komisija je bila danes popolnoma ovesčena, o skupno 459 potrjenih kandidaturah za poslance zveznega zbora in zbora proizvajalcev. Racunajo, da je število potrjenih kandidatov z današnjim dnem skoraj doseglo 500, zvezna volilna komisija pa še nima vseh poročil. Od skup-

predsedniku republike zahtevali za visoko priznanje in odlikovanje direktor: Vojislav Rajinac ter mu hkrati izrazil hvaležnost, ker je sprejel pokroviteljstvo nad jubilejno proslavo šole. Sekretar mestnega komiteja Miloš Radoljč je izročil predsedniku republike spomenico, nastanjeno za 175. letnico somborskega učiteljskega poročila o poveljih uspešnih ljudske mladine in album s slikami, ki kažejo razvoj in delo te kulturne ustanove.

Predsednik Tito se je pomudil s člani delegacije v daljšem razgovoru o delu šole, vzgojnih problemih ter naši kulturni politiki.

Sinoči je bila v ljubljanskem mestnem gledališču krstna predstava slovenske novitve »Odločitev«. Delo je napisal Jože Zemljan režiral Jože Tiran. — Na sliki: Prizor iz igre.

V Sloveniji potrjene kandidature

Ljubljana, 31. oktobra. Po podatkih republiške volilne komisije so bile potrjene naslednje kandidature:

Za Republiški zbor (prva številka pomeni volilno enoto): 27 — del mesta Kranja Popit Franc, sekretar okrajnega komiteja ZKS v Kranju, Ljubljana Savlje 99; 30 — del mesta Kranja dr. Kržišnik Anlon, podpredsednik Ljudske skupščine

LRS, Ljubljana — Vodovodna cesta 17; 121 — Trbovlje Lukač Alojzij, predsednik ljudskega odbora mestne občine Zagorje, Dolenja vas 25

Za Republiški zbor proizvajalcev — I. skupina: 16 — Krško Ilija Stanko, direktor podjetja »Vino«, Brežice - Kardeljeva 2; 6 — del okraja Celje - okolica Peterko Ruži, namestnik OSS, Celje, Miško Kranjčeva ulica 1;

59 — Trbovlje Eberl Jože, rudar v Zagorju, Polje 1.

Popravek. — V poročilu o potrjenih kandidaturah z dne 25. tega meseca, ki je bilo objavljeno v »Slovenskem poročevalcu«, se je vrnila napaka in sicer se namesto Anton Adolfa, predsednik LOMO Slovenj Gradec, pravilno glasi Ankon Adolfa.

POTRJEJENE KANDIDATURE PO POROČILIH OKRAJNIH VOLILNIH KOMISIJ

Predstavniško telo	Skupno število volilnih enot	Za koliko volilnih enot so potrjeni kandidati	Koliko kandidatov je skupaj potrjenih	Od potrjenih kandidatov			Število potrjenih kandidatov v posameznih volilnih enotah		
				moš.	žen.	skup.	Mo.	Že.	Skup.
1. Zvezni zbor	24	24	24	21	3	24	19	3	22
2. Zvezni zbor proizvajalcev I. skupina	18	18	22	19	3	22	14	4	18
3. Zvezni zbor proizvajalcev II. skupina	4	4	5	5	0	5	3	1	4
4. Republiški zbor I. skupina	122	122	165	147	18	165	77	40	117
5. Republiški zbor proizv. I. skupina	59	57	84	76	8	84	29	24	53
6. Republiški zbor proizv. II. skupina	13	13	20	19	1	20	6	7	13
Skupaj	240	238	320	287	33	320	153	76	229

Sporočilo zvezne volilne komisije

Beograd, 31. okt. Zvezna volilna komisija je poslala naslednje sporočilo:

Po določbi člena 83, 2. odst. zakona o pravicah in dolžnostih, volitvah in odpoklicu ljudskih poslancev morajo okrajne volilne komisije takoj po potrditvi posameznih kandidatov v svojem volilnem okraju poslati zvezni volilni komisiji izvod odločbe o potrditvi kandidature.

Danes, 31. okt. je zadnji dan za predlaganje kandidatov za zvezni svet, 2. novembra pa je zadnji dan za vlaganje kandidatov za zbor proizvajalcev zvezne Ljudske skupščine. Ne-katere okrajne volilne komisije pa še niso poslane odlokov o potrditvi kandidatur.

Naročamo okrajnim volilnim komisijam, da se nujno drže navedenega zakonskega predpisa in takoj, ko izdajo odločbe o potrditvi, potrjeno kandidature pošljejo zvezni volilni komisiji, in sicer kot nujno priporočeno pošilko.

Potrđitev novih kandidatov

Beograd, 31. okt. Zvezna volilna komisija je bila danes popolnoma ovesčena, o skupno 459 potrjenih kandidaturah za poslance zveznega zbora in zbora proizvajalcev. Racunajo, da je število potrjenih kandidatov z današnjim dnem skoraj doseglo 500, zvezna volilna komisija pa še nima vseh poročil. Od skup-

nega števila potrjenih kandidatov, o katerih je obveščena zvezna volilna komisija, je 297 kandidatov za zvezni zbor, 162 pa za zbor proizvajalcev, od tega 116 za skupino industrije in 46 za skupino kmetijstva.

Volilna komisija Srbije je bila do danes obveščena o potrditvi 194 kandidatov za poslance republiškega zbora. V 23 okrajih je bilo potrjenih več kandidatov. V tej republiki sedaj ni nobenega volilnega okraja, ki ne bi imel potrjenih kandidatov.

Veliko predvolilno zborovanje v Bijelem polju

Bijelo Polje, 31. okt. Na današnjem velikem predvolilnem zborovanju v Bijelem polju je govoril kandidat tega okraja za zvezno skupščino in predse-nik izvršnega sveta Črne gore Blažo Jovanović. Poudaril je, da je Jugoslavija v gospodarskem oziru prehodila najtežjo pot in da se bo prihodnja leta višal življenjski standard, ker bo več pozornosti posvečene proizvodnji predmetov za široko potrošnjo in zboljšanju kmetijstva. »Vsemu svetu smo dokazali,« je dejal Blažo Jovanović, »da se da socializem zgraditi samo ob najpopolnejši svobodi človeka in človekovega dostojanstva, v najpopolnejši demokraciji, kjer se človek čuti človeka. Dokazali smo, da je Jugoslavija edina država na svetu, ki se bori za take odnose.«

Govorec o gospodarskih uspehih Črne gore, je Blažo Jovanović dejal, da je največja pomena za črnogorsko ljudstvo graditev Jadranske proge. Črna gora, je dejal, v petih ali šestih letih ne bo več prejela dotacij bratskih republik, pač pa bo sama dajala bogat prispevek jugoslovanski skupnosti v gospodarskem pogledu.

Ljupčo Arsov v Krivi Palanki

Kriva Palanka, 31. okt. Na velikem predvolilnem zborovanju v Krivi Palanki je govoril tudi podpredsednik izvršnega sveta Makedonije Ljupčo Arsov. Med drugim je orisal velik gospodarski napredek Jugoslavije, zlasti pa razvoj gospodarstva LR Makedonije. Po vojni je bilo v industriji, zboljšanje kmetijstva in zgraditev objektov družbenega standarda v tej republiki investiranih 5 milijard din. Makedonija ima danes trinajstkrat več električne energije kot pred vojno, konec leta 1953 pa bo industrijska proizvodnja v Makedoniji trikrat večja kot l. 1939.

Z zborovanja so poslali poročila predsedniku republike in generalnemu sekretarju ZN.

Priprave za novi družbeni plan Hrvatske

Zagreb, 31. oktobra. Danes je bila v Zagrebu konferenca zastopnikov iz vseh okrajev in mest Hrvatske zaradi priprav na izdelavo družbenega plana za leto 1954. Konferenci je predsedoval podpredsednik izvršnega sveta Hrvatske Jakov Blažević, ki je poudaril, da se pri izdelavi družbenega plana zastopniki okrajev in mest ne smejo raslanjati na uslužbenice, ki izdelujejo ta plan, temveč naj se naslanjajo na podjetja, ki morajo dobiti na podlagi delavskega upravljanja čim več vpliva na sestavo družbenega plana.

Nova imenovanja

Sarajevo, 31. okt. Na današnji seji izvršnega sveta LR BiH je bil za novega sekretarja izvršnega sveta izvoljen Ljubo Babič namesto dosedanjega sekretarja Novakovića, ki odhaja na novo dolžnost. Na seji so imenovali za sekretarja državnega sekretariata za gospodarstvo Iva Jerkovića, za direktorja republiške uprave za investicije pa inž. Stima Babića.

V volilni fond Hrvatske zbrali že 15 milijonov

Zagreb, 31. okt. SZDL Hrvatske je začela zbirati prispevke za volilni sklad in je doslej zbrala že 15 milijonov dinarjev.

Smrt zaslužnega pravnika

Zagreb, 31. okt. Danes so v Zagrebu pokopali na Mirogoju Borisa Kenka, vrhovnega sodnika Hrvatske. Pokojnik je bil po vojni najprej pomočnik ministrstva za pravosodje, potem pa je bil izvoljen za sodnika vrhovnega sodišča. Umrl je v 57. letu starosti, spoštovan kot eden izmed najboljših sodnikov v naši državi.

Okraj Ljubljana-okolica presegl tritretletni plan

Včeraj sta se zbrala oba zbora okrajnega ljudskega odbora Ljubljana-okolica. O izpolnitvi tritretletnega plana v okraju je poročal podpredsednik okraja Gašper Muha.

Največji uspeh je dosegla industrija, ki je ob tritretletlju izpolnila letni družbeni plan po vrednosti s 101,7 %. Proizvodni plan je bil lani ob istem času izpolnjen 80 odstotno, letos pa je že presegel letno zadolžitev za 0,7 odstotkov. Podpredsednik je analiziral tudi dejavnost državne trgovske mreže, državnih obrtnih obratov in državnega gostinskega sektorja. Poročilo je obsegalo še problematiko letničnih investicij, proračuna, davkov, prehrane v oktobru, zemljiškega sklada ter delo komisije za agrarno reformo.

Člani Socialistične zveze in vsi volivci segajte po blokih volilnega sklada!

Člani Socialistične zveze in vsi volivci segajte po blokih volilnega sklada!

VNUK JE UBIL DEDA, KI JE USTRELIL V PREPIRU NJEGOVEGA OČETA

Nova Gorica, 31. okt. Včeraj je bila v Novi Gorici pred okrajnim ljudskim sodiščem razprava proti Kamilu Obidliču iz Snežnega v Brdih, občina Kojsko, ter njegovemu bratrancu Oskariju Obidliču in Zorku Erzetici zaradi uboja. Kamil Obidlič je bil zaradi uboja svojega deda Karla Marasa obsojen na 7 let strogega zapor, Zorko Erzetec na 1 leto in 6 mesecev, Oskar Obidlič pa na 1 leto in 2 meseca zapor, ker sta pomagala pri zahrbtnem umoru. Prepri v omenjeni družini so se začeli že leta 1947, pred priključitvijo teh krajev k FLRJ. Tako je Karel Maras v prepriu ustrelil svojega zeta Stanka Obidliča v navzočnosti njegovega sina. Maras je bil takrat obsojen od angloameriške uprave v Trstu na 20 let zapor. Po priključitvi je bil izročen našim oblastem in je bil ponovno leta 1951 obsojen na 9 let zapor, Ker se je v zaporu dobro vedel, je bil leto-že 72-letni starac pogojno izpuščen. Ko se je vrnil domov, pa ga je vnuk pobil in ga z glavo naprej prevrnil v kar vode pri čemer sta mu druga dva obtoženca pomagala.

GOZDNO GOSPODARSTVO LJUBLJANA

Parmova 4, Tel. 20-797

GEOMETRA

z nekaj let prakse. Nastop službe čim prej, plača po tar. pravilniku

RAZPIS NOVIH SLUŽBENIH MEST MLO LJUBLJANA IN OBVESTILO UPRAVE AVTOBUSNI PROMET CELJE GLEJ NA STRANI 7 DANESNJE STEVILKE

Pella sklanja preprečilo konferenco

Italijanski ministri pred-
sednik je odšel v Pariz prav-
naprav na konferenco evropske
gospodarske skupnosti,
njegova tamkajšnja aktivnost
pa bolj kaže na propagandno
povodnjo. Na levo in desno
(Figaro, Le Monde, Paris
Press, United Press) daje in-
tervjue, v katerih napretno
ponavlja stare grožnje in po-
stavlja nove zahteve. Značilno
je, da se ti intervjuji, ki mo-
čno dišejo po tem, da bi mini-
strski konferenci petih držav o Tr-
stu, pojavljajo prav v trenut-
ku, ko iz Washingtona in Pa-
riza prihajajo optimistične
vesti o skorajšnjem sklicanju
konference.

Z izjavami, ki jih je dal v
zadnjih dveh dneh, je Pella
prekalil vse svoje prednike.
V telefonskem intervjuju
agenciji »United Press« med
drugim pravi, da ima medna-
rodno javno mnenje pravico
vedeti, da imamo opravka s
komunistično, totalitarno in
urejeno ateistično državo, kar
kaže, da so mu zaradi močne
podpore, ki jo daje Jugosla-
viji svetovna javnost, živci že
popolnoma popustili.

Na vsa vprašanja glede kon-
ference o Trstu nenehno po-
navlja, da je Italija priprav-
ljena iti na tako konferenco
le, če bo postavljena v »ena-
kopravni položaj« z Jugosla-
vijo, to je, če bo prejela ob-
sestitev »Ac«, ali pa če se bodo
Jugoslovanci čete umaknile
iz cone »B«, kajti »izročile
cone« »Ac« Italiji bi šele odprla
pot za končno rešitev spora z
Jugoslavijo — tako je namre-
č izjavil dopisniku »United
Press«. V vseh intervjujih je
tudi poudaril, da je odločitev
od 8. oktobra dokončna in bo
zato Italija privolila samo na
tako konferenco, na kateri bi
razpravljali o vsem problemu
STO.

Za zaključek pride pa še
običajna grožnja: »Kolikor
hitreje bo izvedena zavezni-
ška odločitev od 8. oktobra in
kolikor bodo boljše pogoje re-
šitve, to je, če bo prejela ob-
sestitev »Ac«, ali pa če se bodo
Jugoslovanci čete umaknile
iz cone »B«, kajti »izročile
cone« »Ac« Italiji bi šele odprla
pot za končno rešitev spora z
Jugoslavijo — tako je namre-
č izjavil dopisniku »United
Press«.

Mimogrede je Pella pari-
škemu listu »Figaro« tudi iz-
javil, da se Italija ne misli
bojevati za Trst, temveč bo
čakala, da zavezniški sami iz-
polnijo obljubo, ki so jo dali.
Glede koncentracije italijan-
skih čet na jugoslovanski me-
ji, pa je v intervjuju listu
»Le Monde« dejal, da je po-
stala Italija konec avgusta za-
skrbljena zaradi koncentra-
cije 200.000 partizanov na na-
šli mejah, in tako priznal,
da je Italija pričela koncent-
rirati svoje čete že avgusta,
česar pa seveda s svojim ce-
nenjem in naivnim izgovarja-
njem na zborovanje na Okrog-
lici nikakor ni uspel upravi-
čiti.

S svojimi pariškimi inter-
vjui skuša Pella po eni stra-
ni prekriti svetovno javno
mnenje, ki je tako nedvoum-
no obsodilo italijansko impe-
rialistično pohlepnost in an-
glo-ameriško »darežljivost
napram Italiji, po drugi stra-
ni pa hoče iz vneprijateljske
konference o Trstu in prepre-
čiti vsako pametno rešitev
tržaškega problema.

BERLIN, 31. okt. (r.). Vzhodno-
nemška vlada je objavila, da so
v vzh. Nemčiji odkrili široko
razprostrano vojno in tero-
ristično organizacijo, ki je delala
v korist »zahodnonemške in ame-
riške obveščevalne službe«. Izve-
dli so številne aretacije v vzh.
Berlinu, Potsdamu, Halleju in
Kottbusu. Številni aretiranci ni
objavljeno. Poročila pravi, da so
zapleteni ameriške radijske odda-
je, postaje, orožje in navodila za
sabotažo in vohunstvo.

Dr. Anton Melik

(Nadaljevanje)

TRST in obe coni STO

To se pravi, z drugimi besed-
mi, da je Morganova linija
nekako severno od Bazovice,
nehala veljati in da ni od
septembra 1947 pomenila nič
dr drugega več kot neprijateljski
zgodovinski spomin na ozemlju,
ki se je sedaj tudi formalno
vključilo v LR Slovenijo ter
FLR Jugoslavijo. Nasprotno pa
je južno od Bazovice, kjer je
prestopila na ozemlje Svobod-
nega Tržaškega teritorija, ne-
spremenjeno veljala še dalje
ter ločila cono A z anglo-ame-
riško zasedbo ter cono B z ju-
goslovansko zasedbo. Meja med
conama A in B ni tedaj nič
dr drugega ko relikt ali ostanek
nekdanje Morganove demarka-
cijske črte, potegnjene v mese-
cu juniju leta 1945, v dobi, ko
so nas zavezniški izrinili iz
Trsta.

Ta dejstva niso samo zgodov-
nega pomena, temveč so prav
danes ogromne realne važnosti.
Pomembnost razmejitve med vo-
jnama A in B je danes nekaj po-
polnoma drugega, nego je bila
v juniju 1. 1945, ko je predstavl-

Jugoslovansko stališče je pravilno in zasluži podporo vseh svobodoljubnih narodov

poudarjajo v indijskih vladnih krogih

New Delhi, 31. okt. (Tanjug).
Po resnem proučevanju trža-
škega problema in posledic, ki
bi nastale s enostranskim an-
gloameriškim sklepom, je indijs-
ka vlada po vseh znamenjih
prišla do nespornega zaključka,
da je jugoslovansko stališče
pravilno in zasluži oporo vseh
svobodoljubnih narodov in de-
mokratičnih viad. Do take ugo-
tovitve prihajajo zadnje dni
vsi politični opazovalci, ki ima-
jo te tesne stike z indijskim mi-
nistrom za zunanje zadeve.

Ob povratku z Generalne skupščine OZN je državni sekretar za zunanje zadeve Koda Popovića spregel na Unjalskem televizijski postaji podpredsednik Izvršnega sveta Slovenije dr. Marjan Brečelj.

Nismo še končali s Trstom

je izjavil britanski poslanec Noel Baker

London, 1. okt. (Tanjug). —
»Nismo še končali s Trstom in
čudna vladna obramba njene ne-
umnosti in nevarne napake ni
olajšala problema, je izjavil danes
v Brightonu laburistični
poslanec Phillip Noel Baker.
Prejšnjo sredo je bil začel de-
bato o Trstu v britanskem
Spodnjem domu in grajal anglo-

Ljudski odbor mestne občine Koper

razpisuje službeno mesto za:

1. gradbenega inženir-
ja ali tehnika, ki
ima veliko prakso
v komunalni dejav-
nosti,
2. administratorke, ki
dobro obvlada
strojepisje, italijan-
ščino in sloven-
ščino,
3. upravnika za grad-
beno podjetje, ki
ima prakso v grad-
beništvu.

Pismene ponudbe
z navedbo osebnih po-
datkov in s podatki o
doseganji praksi naj se
pošljejo Tajništvo ljud-
skega odbora Mestne
občine Koper do 10. no-
vembra 1953.

nistrstvom za zunanje zadeve,
odraža pa se tudi v sklepu in-
dijske vlade, da bo dala prav
v tem času največjo prednost
vprašanju postavitve velen-
splanika v Beogradu. Anglo-
ameriški sklep o Trstu je po-
vrožil nezadovoljstvo v delih
slovenskih političnih krogih. Indija je
ena izmed podpisnic mirovne
pogodbe z Italijo in sodi, kakor
trdijo v uradnih krogih, da je
s to pogodbo za vedno prene-

halo sleherni suverenosti Italije
nad katerikoli delom Svobod-
nega tržaškega ozemlja.
Ti krogi izražajo prepričanje,
da je popolnoma nesprejemljiv
italijanski argument, po kater-
em bi ta suverenost obstojala,
ker vse določbe mirovne po-
godbe niso bile izvedene. Vsa-
ka sprememba glede vrnitve
suverenosti Italiji na katerem
koli delu STO, ugotavljajo ti
krogi, bi se mogla izvesti samo
ob soglasju prizadetih strank.
Enostranski sklep pa ne more
biti pravno veljaven.

»Kakršenkoli je bil namen
Anglije in Amerike — plše s
tem v zvezi indijski dnevniki
»Hindus« njihov sklep je prese-
netil New Delhi. Sprejet je bil
brez vsakega posvetovanja ne
le s prizadetimi, pač pa tudi
brez vednosti ostalih podpisnic
mirovne pogodbe, med kateri-
mi je tudi Indija. Ta sklep je
torej ne le nepravilen, pač pa
tudi žaljiv.

Ko pojasnjuje stališče urad-
nih krogov, nadaljuje časopis,
da imajo politični opazovalci,
ki so budno spremljali stališče
velikih sil do Kasmira globoko
razumevanje za ogroženje Ju-
goslavije. Stališče velikih sil
do Jugoslavije, ki se je v zad-
njih šestih letih večkrat spre-
menilo, je zelo značilno in vo-
di do prepričanja, da je imel
sklep o tej stvari za ozadje
dejstvo, da je Italija pristopila
k Atlantskemu paktu, Jugosla-
vija pa tega ne želi storiti.

»Hindus« nato ugotavlja, da
je jugoslovanska obtožba za-
rad poskusov, da bi s poklanjan-
jem jugoslovanskih ozemelj
Italiji utrdili Pellovo vladno, zelo
prepričljiva. In pripominja:

»G. Pella ni dopustil dvoma
o tem, da se ne boji truda in
pri vsaki priložnosti poudarja,
češ da je Italija zvesta članica
atlantske obrambne skupnosti.
Časopis zaključuje, da Indija,
ki budno spremlja dogodke v
Evropi, ne more prezreti, kako
se v politični igri vešeli če-
daje bolj umikajo načela pra-
vice in zaslug.

Delegacije JLA
prispela v Atene

Atene, 31. okt. (Tanjug). Dar-
nes opoldne je prispela v Ate-
ne jugoslovanska vojaška dele-
gacija, ki se bo pod vodstvom
generalnega majorja Boska
Djurickovića ogledala jenske
manevre grških oboroženih sil
in s tem vrnila obisk grški vo-
jaški delegaciji, ki je prišla na
manevra JLA.

BERLIN, 31. okt. (r.). Šet zdra-
venih stabov ZDA admiral Rad-
ford je izjavil ob prihodu v Ber-
lin, da bodo čete ZDA ostale v
zah. Berlinu dokler ne bo podpi-
sana mirovna pogodba z Nemčijo.

TOKIO, 31. okt. (AFP). Šet ge-
neralne štiba ameriških kopen-
skih sil general Ridgway je od-
potoval danes s letalom v ZDA.
Pred odhodom je izjavil, da je
imel na Daljnem vzhodu razgo-
vo z vojaškimi šefi na Koreli in
Japonskem, da pa se ti razgovori
niso nanašali na politične proble-
me na Koreli.

NEW DELHI, 31. okt. (Tanjug).
Is Columbia poročajo, da je pred-
sednik indijske vlade Nehru po-
vabil predsednika celonske vlade
v New Delhi, da bosta nadaljeva-
la razgovore o spornih vpraša-
njih, ki sta jih začela v Londonu
pred pol leta. V pismu je zahtev-
jal odločitev sprejetih zakonov o
emejstvi izseljevanja na Ceylon.

BERLIN, 31. okt. (r.). Število
beguncev iz vzh. Nemčije v zah.
Berlin se je v oktobru zopet po-
višalo na 18.000. V zahodnem Ber-
linu so doslej v teku leta regis-
trirali nad 230.000 beguncev iz
vzh. Nemčije.

PARIZ, 31. okt. (r.). Francoski
zunanj minister Bidault je imel
danos s italijanskimi ministri

Dunaj, 31. okt. Pet minut so
stali večeraj stroji in motorji v
avstrijskih tovarnah in morda
je tudi sto tisoč delavcev usta-
vilo delo, da bi poslušali govor
vodje avstrijskih sindika-
tov, ki so ga prenašali
po vseh radijskih po-
stajah v državi. Minuto pozneje
je imel zvezni kancler Raab
govor v parlamentu s isto te-
mo: »Dajte končno Avstriji
svobodo in neodvisnost, ki so
jo pred desetimi leti slovesno
objubile tri velike sile z mo-
skovsko deklaracijo.

V Avstriji se zelo mnogo go-
vori in pše o tem, koliko bre-
me nosi država zaradi okupa-
cije. Izračunani so stroški za
vzdrževanje tujih čet, škode na
poslopih in v tovarnah. Nava-
je se astronomske številke o
izgubah, ki jih trpi državna
blagajna zaradi nekontrolirane-
ga uvoza in izvoza sovjetskih
organov. Izračunani je tudi iz-
gubljen dobiček, ki je odpadel
zaradi različnih omejitev. So pa
tudi izgube, ki jih ni mogoče
izraziti s številkami. Režim
okupacije je pridr v vse cel-
lice gospodarskega, kulturnega
in političnega življenja. Drža-
va je preplavljena s tujci, ki
bivajo v njej brez vednosti in
odobritve avstrijskih oblasti,
med katerimi je po uradni ob-
sestivi deset in deset tisoč vseh
mogočih agentov. Domače ob-
lasti ne morejo storiti nič učin-
kovitega proti vsemu temu, ker
pri vsakem resnejšem poskusu
po navadi najdejo sled, ki vo-
di do ene izmed okupacijskih
oblasti. Tu pa preneha možnost
za avstrijske organe.

Cepnav bi povrnil opazovalec
od okupacije zapazil samo tuje
vojake, je njena mreža razpe-
ta povsod in navzoča je tako
rekoč na vsakem koraku. Dr-

Na zahtevo zahodnih vele-
sil se mora Varnostni svet OZN
znova ukvarjati z napetim
palestinskim vprašanjem; vo-
ditelj opazovalcev OZN dan-
ski general Bennike, ki je bil
poslan v Palestino, da bi nad-
zoroval izvajanje sklepov pre-
mirja iz 1. 1949, je zato pred
Varnostnim svetom podal svo-
je poročilo.

V bistvu ima sedanja nape-
tenost med arabskimi državami
in Izraelom tri vzroke.
Najprej velja omeniti ob-
mejne spopade, kazenske eks-
pedicije in racije, ki so od
sklenitve premirja skoraj na
dnevnem redu v obmejnih po-
krajinah. Izraelski napad na
Kibijo, ki leži na jordansem
ozemlju med Tel Avivom in
Jeruzalemom, je poslednji med
incidenti in najhujši. Od leta
1949 je bilo 866 registriranih
obmejnih incidentov (med ju-
nijem 1952 in junijem 1953 so
Jordanci 159 prekorčili me-
jo, Izraelci pa so bili povzro-
čitelji nadaljnjih 25 spopa-
dov). Ti neprestani obmejni
incidenti so posledica umetno
zadržane meje, ki je v glav-
nem le časasna demarkacijska
črta, ter izpona in bega Arab-
cev iz izraelskega področja.

Arabski begunci, ki so goli-
hro morali zapustiti svoje do-
more in ki se že pet let ko-
maj prebijajo skozi življenje,
hčejo nadoknaditi škodo s
tem, da vdirajo čez mejo in
plenijo — zlasti živino — na
posestvih židovskih priseljenc-
ev. Zaradi teh vdorov so
imeli Židje v treh letih 421
mrtvih in ranjenih. Arabci naj
bi bili krivi 128 sabotažnih de-
janj, 866 oboroženih napadov
in 3263 ropov. Židovski izpad
proti Kibiji pa naj bi bilo le
povračilo za vse to...

Drugi vzrok napetosti je iz-
raelski načrt za izkoriščanje

„Dajte končno Avstriji svobodo in neodvisnost!“

Dopis »Slovenskemu Poročevalcu«

Žava živi v ožračju pogojne
bode in vpliv starih sil je čutiti
pri vsakem važnejšem dejanju.
Primer, ki zlasti kaže, do
kakšnega odrekanja se čuti drž-
ava prisiljena, je odnos urad-
nih krogov do razvoja položaja
v Trstu. Od začetka krize
so v Avstriji zelo pozorno
spremljali dogodke. V gos-
podarskih krogih in tisku so za-
čeli poudarjati življenjske inte-
rese, ki jih ima država v naj-
bližjem izhodnem pristanišču in
katerim tudi sam Trst dolguje
tri četrtine svojega poslovanja.
Toda niti na enem uradnem
mestu na Dunaju ne boste si-
šali nobene določene izjave o
obsodbi angloameriškega skle-
pa z dne 8. oktobra, čeprav je
slehnemu jasno, da je naper-
jena proti avstrijskim koristim.
Največ, kar lahko slišite, je
ugotovitev, da je položaj ob-
gubljen dobiček, ki je odpadel
zaradi različnih omejitev. So pa
tudi izgube, ki jih ni mogoče
izraziti s številkami. Režim
okupacije je pridr v vse cel-
lice gospodarskega, kulturnega
in političnega življenja. Drža-
va je preplavljena s tujci, ki
bivajo v njej brez vednosti in
odobritve avstrijskih oblasti,
med katerimi je po uradni ob-
sestivi deset in deset tisoč vseh
mogočih agentov. Domače ob-
lasti ne morejo storiti nič učin-
kovitega proti vsemu temu, ker
pri vsakem resnejšem poskusu
po navadi najdejo sled, ki vo-
di do ene izmed okupacijskih
oblasti. Tu pa preneha možnost
za avstrijske organe.

Cepnav bi povrnil opazovalec
od okupacije zapazil samo tuje
vojake, je njena mreža razpe-
ta povsod in navzoča je tako
rekoč na vsakem koraku. Dr-

Kakine so možnosti za raz-
voj v Avstriji po dokončni
osvoboditvi. Je zelo priključen
predmet ugotovanja političnih opa-
zovalcev na Dunaju. Eni napo-

vedujejo popolno umertitev in
vključitev v zahodni kurz, dru-
gi računajo z nekako nevtraln-
no posredovalno vlogo med vzhod-
nim in zahodnim blokom, ne-
kateri se boje, da bi ožvele in
se okrepile reakcionarne kato-
liške, monarhistične, profas-
istične in revanšistične struje.
Takah kombinacij je mnogo,
vse pa imajo enako napako, če
so le bolj ali manj realne —
kombinacije.

Dolgoletna zasedba je bila
dovolj, da so se v državi kot
je Avstrija, zabrisali mnogi
značilni obrisi družbenega in
političnega lika države. Zato
ni izključeno, da se bo morala
neodvisna Avstrija nekoli bori-
ti tudi proti vrstnim pojavom
iz preteklosti, ki še niso izu-
mrli, ki pa jih okupacija vse-
kakor ni onemogočila. Toda to
vprašanje bo lahko rešili šele
sam avstrijski narod, in sicer
tedaj, ko bo dobil osnovno pra-
vico — ko bo neodvisen. Te
pravice pa mu ne more nihče
odvzeti.

Branko Skrinjar

»Prepričevanje« ujetnikov

Paa Mun Jom, 31. okt. —
(AFP). Danesnje »prepričeva-
nje« ujetnikov so končali ob
šestih zvečer. Skupno je danes
privolilo na »rehabilitacijo«
21 ujetnikov. Zastisali so
okrog 500 ujetnikov. Opa-
zovalci Združenih narodov
so protestirali proti uporabi
sile proti vojnim ujetnikom
med dajanjem pojasnil. Po
njihovih besedah sile niso
uporabili le za zaščito tistih,
ki so dajali pojasnila, pač pa
tudi, ko so vodili posamezne
ujetnike na kraj pojasnjeva-
nja.

Izraelsko-arabski spor

doline reke Jordan. Že spo-
mladi leta 1951 je Sirija pro-
testirala zoper izsuševanje
močvirja Huleh, kjer so Izra-
elci začeli z deli. Vlada v Da-
masku je trdila, da so arab-
ski lastniki v demilitarizirani
coni prizadeti zaradi židovskih
načrtov in skupaj z vlado v
Amanu je ugovarjala, da bi
Izrael reguliral vodstvo v re-
ki, ki dobiva svojo vodo iz li-
banonskih in sirjskih gora in
teče pozneje tudi čez ozemlje
Jordanije. Vendar tedaj Var-
nostni svet ni hotel upoštevati
pritožb arabskih držav.

Pred kratkim pa je izrael-
ska vlada ukazala začeti z

tedaj spoznal, da je Izrael
močno navezan na ZDA, kaj-
ti gospodarsko je mlada ži-
dovska država odvisna od ino-
zemstva, se pravi od pomoči
»Židovske agencije«, in od
podpore washingtonske vlade.
Na drugi strani je Dulles spo-
znal odpor in slabo navedbe
nije Arabcev glede predlogov
za tesnejšo — zlasti vojaško
— sodelovanje z Zahodom.

Zaključki teh ugotovitev so
bili nenavadni. Dulles je skle-
nil zmanjšati gospodarsko po-
moč Izraelu in povečati pod-
poro arabskim državam, da
bi jih na ta način navezal na
ZDA. Ta ukrep se je zgodil
prav v času, ko je Izrael pre-
kinil svoje diplomatske odno-
se s Sovjetsko zvezo...

Posledice te politike so se-
daj pred nami: ZDA trdno
upajo, da si bodo z dolgarsko
pomočjo pridobile naklonje-
nost vsaj šefov arabskih držav,
zaradi česar se tudi za-
vezujemo za evakuacijo Sue-
škega prekopa in v tem smislu
uplivaajo na London, kajti
spoznamo, da Egiptčani bi omo-
gočili tesnejšo zvezo z ostali-
mi članicami Arabske lige in
seveda tudi s Perzijo, kjer ni
več na oblasti Dr. Mosadika.
Toda ta »arabska politika«
ameriške vlade je imela za
nujno posledico zmanjšanje
ameriškega vpliva v Izraelu.

Izrael je medtem obnovil di-
plomatske stike z Moskvo, v
Jeruzalemu pa je uplahlilo
zanamljanje za anglosaske
obrambene načrte na Srednjem
vzhodu, kajti vlada v Jeruza-
lemu je celo izjavila, da bi ji
bila zelo všeč — nevtralna po-
litika.

Če k vsemu temu dodamo
še zadnjo Dullesovo grožnjo
o ukinitvi pomoči, potem laže
razumemo, zakaj si v židov-
ski državi pridobiva čedalje
večji vpliv ekstremistična
struja, ki je bila po sklenitvi
premirja potisnjena v ozadje.
Znova se javlja na površju
staro židovsko načelo »udarec
za udarec« in napad na Ki-
bijo je bil rezultat te smeri.

Ameriška vlada bo s svojo
grožnjo o ukinitvi pomoči
morda dosegla časasno strem-
jenje, toda izraelska vlada
ni samo poklicala pod orožje
svoje moške in ženske rezerve,
pač pa je mobilizirala sve-
tovalno cionistično gibanje, ki
je zlasti v ZDA zelo vplivno.
Republikanska vlada bo prej
ali slej morala računati tudi
s tem dejstvom in morda ni
preveč domouma pripomba,
da »teče voda iz Jordana na
mlin demokratskega Stevenso-
na«...

Tudi sklepi Varnostnega
sveta, kjer je gotovo vplivno
stališče zahodnih vele-
sil, ki so o arabsko-izraelskem spo-
ru razpravljali tudi na nedav-
ni londonski konferenci zun-
ministrov, ne bodo mogli čez
okvir pozivov k spoštovanju
določb premirja in k povabi-
lu na družni izkoriščanje re-
ke Jordana, kar je seveda tu-
di v skladu z ameriškim na-
črtom. Zdi pa se nam, da je
vse to vendarle premalo, da
bi se lahko dokončno utišala
sedanja pereča napetost v Pa-
lestini.

Dr. D. S.

General Vagn Bennike

deli na prekopu, ki bi vezal
reko Jordan s Tiberijskim je-
zerom. Ob tem prekopu naj bi
nastalo umetno jezero, ki bi
napajalo hidrocentralo. Sirija
je proti temu ugovarjala, češ
da bi s tem ostala brez vode
mnoga polja, potrebna nana-
kanja. Židje so sicer odgo-
vorili, da bodo Sirijcem dali
potrebno vodo za namakanje,
vendar v Damasku nočejo po-
stati odvisni od dobre volje
neprijateljskega sosesa. Gene-
ral Vagn Bennike je dal Sirij-
cem prav in pred štirimi ted-
ni ukazal izraelski vladi, naj
preneha z deli na prekopu,
česar pa v Jeruzalemu niso
hoteli upoštevati.

Ta »neposlušnost« je razbu-
rila tudi Washington, kajti
Američani so že pred časom
pripravili načrt, po katerem
naj bi vodovje reke Jordan
skupno izkoriščali Izrael in
sosednje arabske države. V ta
namen naj bi služil nekaj
»Tennessee Valley« načrt, ki bi
za dobo pet let lahko zaposlil
pretežni del 850.000 arabskih
beguncev, pri čemer bi tako
Izrael kot arabske države do-
bile kredit v znesku 153 mi-
lijonov dolarjev. Za izvedbo
tega načrta, ki je zlasti ugo-
den za Arabce, je odšel po-
sebni odposlanec predsednika
Eisenhowerja Eric Johnson na
Bližnji vzhod, vendar — ka-
kor vse kaže — v hudo nepri-
jemnem času.

Tretji — slej ko prej ne naj-
manj pomembni element se-
danje krize na Bližnjem vzhodu
— je politične narave.

Arabske države Srednjega
vzhoda imajo v gospodarski in
strateški koncepciji sedanje
ameriške republikanske vlade
važno mesto. Posledice zna-
nega potovanja zunanjega mi-
nistra Dullesa po Srednjem
vzhodu se sedaj kažejo v naj-
bolj očiti obliki; Dulles je

koncem ga na zgornjem delu. V
volno kosterjave rjave barve in
z navadnim vbodom okrasimo z
malimi smučarjem in dvema smre-
čicama.

Št. 2: Z belo volno nasnuje-
mo na petletke 44 petelji in z rebra-
stimi vzorcem (1/10 desni, dve le-
vi) napravimo 10 cm visok ranten-
v. V isti vrsti in v enakih razdelkih
na 10 cm 34 petelji in z volno ši-
rnike barve napravimo dve vrsti
desnih nato z volno kosterjave
rjave barve namo. Štiri vrste
desnih. Vzamemo zopet volno
rjave barve, ki je deloma
vzrajno približno na visoko
Zahtevno posmerna: za rokavno
krivino.

Izglatavljanje: Ko smo dele kon-
čali ptulover še sijo delo (delo
preje polikano) pri levi rami se
delo konča. Vse delo je pri
jemo nabrane petle okrog v-
tu in z rebrastim vzorcem dela-
mo štiri cm visoko. Napravimo
štiri zanke, prišleto gumbje in
delo končamo. Vse delo je pri
delno polover še enkrat polika-
mo.

Pionir naprednega kmetijstva

Dve in pol leti prizadevanj delovnega kolektiva »Agrotehnik« za razvoj kmetijstva — Trideset odstotkov deviz, ki po novi uredbi pripadajo podjetju, bo leto odstopilo proizvajalcem

Mnogo ljudi pozna biva podjetje »Agrotehnik«, »Zivilno-eksportsko«, »Zadružna agencija« in »Agroservis«, ki so se pred meseci združila v bliskovitem podjetju »Agrotehnik« v novo istokemsko podjetje. Do združitve je prišlo zaradi tega, da bi bilo med podjetji boljše sodelovanje pri izvajanju in uvozu proizvodov. Prvo podjetje dela v sedanjem podjetju »Agrotehnik« kot oddelek za les, drugo kot oddelek za živilo, tretje kot oddelek za kmetijsko in četrto kot oddelek za servisno službo, medtem ko dela biva podjetje »Agrotehnik« kot uvoznik in prodajni oddelek. Po svoji delavnosti je nedvomno najmlajši tehnični oddelek, ki je bil ustanovljen pred meseci. Vsi oddelki delajo samostojno.

Oddelek za les in oddelek za živilo, izvažata v glavnem kakovostni trdi in mehki les, tramo, dolge itd. in živino (goveja živina, delovne in klavne konje, zaklane in žive prašiče, jaja itd.), uvažata pa plemen-

ake bilke, krave, prašiče itd.). Vse to blago izvažajo preko teh dveh oddelkov zadruga, ki lahko nakupijo potem z ustvarjenimi devizami pri uvoznem oddelku vse vrste kmetijskih strojev, umetnih gnojil itd. Po novi uredbi, ki je stopila pred kratkim v veljavo, bi podjetje »Agrotehnik« lahko obdržalo 30% ustvarjenih deviz. Kakor prej 20% deviz, ki bi jih lahko prejelo podjetje za izvozne proizvode, tako se je delovni kolektiv tega podjetja sedaj odrekal tudi 30% deviz v korist zadruga, posestev itd., da bi te kmetijske organizacije hitreje razvijale kmetijsko proizvodnjo.

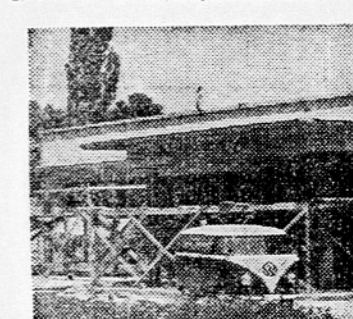
Oddelek za kmetijstvo izvažava vse vrste kmetijskih pridelkov, ostale proizvode kot n. pr. les, gradbeni material (tramo, deske, bilke, krave, prašiče itd. na opaka itd.) pa kupuje in prodaja na lastni račun ali s posredništvom na domačem tržišču. Za izvoz kupuje zlasti seno, slamo, oljne pogače, fižol itd.

Odsej več pozornosti mehanizaciji živinorejske proizvodnje in vinogradništva. Ustanovili so poseben odsek za prodajo umetnih gnojil in zaščitnih sredstev

Podjetje »Agrotehnik« je najprej mehaniziralo kmetijstvo s stroji, ki jih je uvažalo. Odkar pa je domača industrija povečala proizvodnjo, uvažala podjetje samo tiste stroje, ki jih naše tovarne še ne morejo izdelovati. Delovni kolektiv daje hkrati domačim tovarnam predloge, kakšne stroje naj izdelajo. Glede na to je podjetje v tesnih stikih s kmetijsko znanstveno in kontrolno postajo, ki proučuje tehnično stran mehanizacije našega kmetijstva. Zdej je podjetje ustanovilo tudi agrokemijski odsek, ki bo v okviru prodajnega oddelka preskrboval kmetijstvo z umet-

(n. pr. tovarno poljedelskih strojev v Mariboru), ki naj bi izdelovale zadostne količine takšnih strojev. Podjetje ima v načrtu nabaviti manjše gosenske čarje in enosodne traktorje za medvrstno obdelavo vinogradov. Več pozornosti bo posvečalo strojem in napravam za kletarstvo, ki je pomek na nizki stopnji. Nekaj strojev za kletarstvo je podjetje že nabavilo, razen tega pa bo imelo kmalu na zalogi najnovejša kletarske stroje.

Glede drobne mehanizacije bo podjetje pripravilo domačim tovarnam kmetijskih strojev, naj bi izdelovale čim več

Največja servisna delavnica v Sempetru v Savinjski dolini bo kmalu služila svojemu namenu.

nimi gnojili in zaščitnim sredstvi. Ta odsek že zdaj preskrbuje proizvajalce z nitrofoskatom, dušikom, kalijem, soljo, kalijevim sulfatom, žilskim solitrom itd. in ima stalno na zalogi razna zaščitna sredstva (galicijo in podobno).

Glede na to, da so nekatere vrste kmetijstva dobile več mehanizacije kot druge, bo posvečalo podjetje odsej več pozornosti predvsem mehanizaciji živinorejske proizvodnje, vinogradništvu in tako imenovani drobni mehanizaciji, ki jo potrebujejo socialistični obratniki majhne kmetije. Ob sodelovanju strokovnjakov Glavne zadruga zveze, znanstvenega in kontrolnega zavoda ter agronomskih fakultete, si bo podjetje prizadevalo, da bomo v Sloveniji opremili nekaj večjih hlevov z napravami in stroji, ki jih zahteva modernizacija živinorejske proizvodnje, sem spada transportiranje hlevskega gnoja, silosne krme in krme naspih, mehanizacija molže itd. V oktobru je podjetje uvozilo stroje za mlekarstvo in Sežani in manjše mlekarne stroje (pomagalnik itd.) za posestva in zadruga. V kratkem bo imelo podjetje na zalogi tudi električne ograje za pašo živine, ki jih izdelujejo domače tovarne.

Za vinogradništvo bo omenjeno podjetje preskrbelo več vrst škroplilnic. V ta namen bo podprlo naše domače tovarne

vinogradniških vprežnih plugov, s katerimi bo mogoče obdelovati obstoječe vinograde v tistih krajih, ki so prestirni (Slovenske gorice in del Primorske). Trgovska mreža si bo prilagajala, da bo priskrbelo kmetijstvu drobno orodje (specialne žage za sadjarstvo, zaprte silice proti klorozemu krompirju in ostalim boleznim sadnega drevesja, manjše mlaticilne, ki bodo imele naprave za čiščenje žita, po katerih je veliko povpraševanje, in končno primeren obračalni plug za naše gorske kraje). Trgovska mreža podjetja, ki sedaj dobro obvlada domači trg, je med drugim ugotovila, da je veliko povpraševanje po ograjnikih za sajenje, okopavanje in osipavanje krompirja, ki je v Sloveniji eden izmed glavnih pridelkov. Zato bo dalo podjetje pobudo, da bi domača industrija izdelala čim več strojev za opravljanje teh del. Naša industrija pa naj bi izdelovala tudi naprave za parjenje krompirja, ker je možno s takimi napravami sicer slab krompir, ki ga ni mogoče dlje časa hraniti, koristno uporabiti. Pri tem je treba naglasiti, da lahko kmetije že zdaj kupijo pri podjetju mlince za sadje, konične vprežne kosilnice, izruvače krompirja, sejalnice, pluge, kultivatorje, ospalnice itd., semenske postaje pa najnovejši tip trilerjev.

Proti slani se bomo borili z vodo, zemljo pa bomo gnojili s tekočim gnojem

»Agrotehnik« ima poseben oddelek, ki se ukvarja samo s tehničnimi vprašanji pospeševanja kmetijstva. Kot je že znano, je to podjetje izdelalo pred meseci prvo namakalno napravo v naši državi z različnimi tipi razpršilcev, in sicer: »Savica«, »Vintgar« in »Peričnik«. Prvi tip razpršilca se razlikuje od drugega po tem, da lahko namaka zemljo v krogu 360 stopinj. Ker je s prvim razpršilec težko namakati površino na pobočjih — proti vrhu pobočja ima namreč razpršilec manjši obseg škropljenja — je to pomanjkljivost izpopolnil drugi razpršilec »Peričnik«, ki ima pripravo, s katero lahko odreja kot vrtenja ali pa se vrta tako, kakor prvi razpršilec. Specialni razpršilec »Vintgar« je mogoče uporabljati v vrtnarstvu. Za namakanje zadržuje pritisk vode v vodovodu. Obseg škropljenja s tem razpršilec znaša 16 m.

Napredaj dva krznarska stroja, krojaški šivalni stroj, dve večji stekleni omari in ženska pupa.

Naslov v ogl. oddelku.

7135-A

Maturanti trgovske akademije IV. a. l. 1953. Petnajstletno maturo bomo proslavili v soboto 7. novembra zvečer v restavraciji Bellevue. Na svidenju VK Savica siličuje v torek 3. novembra ob 17. uri članski sestanek v društvenih prostorih, Vel. dvorana. — Udeležba 7132-A 80 obvezno.

Zpisovanje v mojstrsko tesarsko šolo v Ljubljani je podaljšan do 15. decembra 1953. 7133-A Donavski ščke in krapi danes v prodaji.

Bržkone bo naše bralce zanimalo, koliko stane takšna namakalna naprava. Cena je vsakakor odvisna od površine, ki jo želimo namakati. Če hočemo n. pr. namakati 40 hektarov površin pod normalnimi pogoji (da je pri roki električna energija itd.) stane celotna naprava milijon dinarjev. K tej napravi spada električna črpalka, ki načrpa v minuti 1000 l vode, sesalni in tlačilni cevodovi (600 do 700 m dolgi) in trije ali štiri razpršilci. Po potrebi lahko celotno namakalno napravo prilagodimo tako, da jo s prikolico, ki jo izdeluje tovarna avtomobilov v Mariboru, prevážamo iz kraja v kraj.

kaže sonce, pa te zmrazjene celice zaradi hitre spremembe temperature počijo, se pravi, da je nadaljnja uspešna rast rastlin za isto ali več let prepredena. Če pa škroplimo rastline z namakalno napravo, v kateri teče vodovodna voda, ki ima okoli 10° temperature, nekaj ur pred vzhodom sonca, lahko preprečimo uničenje celic. Toplejša vodovodna voda namreč zvišava temperaturo celic in tako vpliva, da ob prihodu sonca ne pride do večje kvara celic.

Servisna služba je organizirana za 905 traktorjev, 160 motornih kosilnic, 600 škroplilnic itd.

Podjetje je uredilo doslej 7 stalnih servisnih delavnic, in sicer: v Ljubljani, Celju, Mariboru, Brežicah, Murski Soboti, Stični in Sempetru pri Gorici; v gradnji pa so še delavnice v Sempetru v Savinjski dolini, Kranju in v Ljutomeru. Prav tako je predvidena graditev tovornih delavnic v Novem mestu in v Lescah. Poleg tega ima podjetje tudi 7 potujočih servisnih delavnic (glej sliko!), ki so razporejene tako, da ima vsaka v svojem delovnem območju okoli 130 traktorjev z vsemi pripadajočimi priklopi in drugimi kmetijskimi stroji. Tako je servisna služba organizirana za vse stare in nove stroje, se pravi, da mehaniki stalno nadzorujejo 905 traktorjev, 160 motornih kosilnic, 600 škroplilnic itd. Tam, kjer so delavnice še v gradnji, opravljajo servisno

Z isto namakalno napravo razpršimo gnojilce tik pred oranjem ali pred dežjem. Ob tej priložnosti lahko dodamo gnojilce s pomočjo posebnih ejetorjev umetna gnojila.

Tehnični oddelek proučuje trenutno še problem transportiranja gnojil. Izdeluje napravo za stroj, ki bo izpiral gnoj ter nart za drugi stroj, ki bo gnoj zrezal. Omenjeni oddelek pripravljala razen tega še načrte za rebrasti hladilnik za mleko, ki bo preprečil kvar mleka ter kompresorski hladilnik za ohlajevanje mesa, solčija, zelenjave itd., o katerem pa bomo še poročali.

Podjetje ima v načrtu, da bo v prihodnosti organiziralo servisno službo v drugih republikah (delavnice naj bi bile v Zagrebu in v Beogradu) za vse tiste stroje, ki jih bo podjetje prodalo v teh krajih. Doslej so servisno službo v teh republikah opravljale delavnice iz raznih krajev Slovenije, kar pa je bilo seveda težko izvesti.

Glede na to, da bo servisna služba razpolagala z zadostnim številom strokovnjakov, je podjetje poslalo v Avstrijo in v Nemčijo na specializacijo več strokovnjakov; tudi ta mesec bo odšla na specializacijo nova skupina strokovnjakov. Podjetje je poleg tega organiziralo doslej več strokovnih tečajev. Eden izmed njih se je te dni pričel v Mariboru, ki mu prisostvuje 46 traktoristov.

Omeniti je še treba, da bodo imeli stiri servisne delavnice skladišča za goriva in mazila

lik mesni kombinat, ki ga bo kasneje, ko bo dograjen, prevzelo Glavna zadruga zveza Slovenije splošni graditvi ver-

Vinogradniški traktor pred delom

kah opravljale delavnice iz raznih krajev Slovenije, kar pa je bilo seveda težko izvesti.

Velik mesni kombinat

Da bi zboljšali preskrbo s mesom v naši republici, bo pričela Glavna zadruga zveza Slovenije splošni graditvi ver-

Vinogradniški traktor pred delom

za prodajo na drobno, trgovine rezervnih delov za kmetijske stroje, traktorje ter delno tudi za tovorne avtomobile. Pri tem je treba poudariti, da dobivajo delavnice rezervne dele za vse vrste kmetijskih strojev iz osrednjega skladišča, ki ga ima podjetje v Ljubljani; to skladišče ima tudi več vrst orodja za mehanizacijo delavnice. Razen tega bodo imele te delavnice še okrepčevalnice in prenočišča za tiste traktoriste, ki bodo imeli svoja vozila v popravilu. Tako bo traktoristom omogočeno, da bodo lahko sodelovali pri popravilu in se strokovno usposabljali.

Ob zaključku bi bilo treba naglasiti, naj kmetijske zadruga, okrajne zadruga zveze in prav vsi kmetije podpro prizadevanje za napredek kmetijstva, ki ga kaže podjetje »Agrotehnik«. Kako takšni napori vplivajo na razvoj kmetijstva in na modernizacijo kmetijske proizvodnje, lahko vidimo v Savinjski dolini, za katero je to podjetje uvozilo mnogo strojev tako, da lahko rečemo, da je tamkajšnje kmetijstvo (v glavnem hmeljarstvo, najbolj mehanizirano v Sloveniji)

Vinogradniški traktor pred delom

Zveza gradila v Založu pri Ljubljani. Opremljen bo z najmodernejšimi hladilnicami in ostalimi napravami. Pri konbinatu bo tudi zbirna baza za živino, ki jo bo podjetje izvažalo. Kaj več o tem obratu bomo še poročali.

Dnevne vesti

KOLENDAR
Nedelja, 1. novembra: Dan smrti. Vih.
Ponedeljek, 2. novembra: Dušan, Ka, Just.

1. X. 1813. — Rojen v Njegovih v Črni gori pesnik Petar Petrovič Njegoš.
1. XI. 1886. — Ustanovljena Srbska akademija znanosti in umetnosti.
1. XI. 1942. — Formiranje I. in II. proletarske divizije.

ZDRAVNIŠKA DEZURNJA SLUŽBA
Ljubljana: Za rutne primere — Poliklinika Miklošičeva c. 20, tel. 23-081; sobotna in nedeljska služba — v soboto od 16. do ponedeljka d. 6. ure; nočna dežurna služba vsak dan od 20. do 6. ure zjutraj.
Celje: dr. Jože Čerin, Cankarjeva ulica 9, — od sobote od 18. ure dalje do ponedeljka d. 6. ure zjutraj.

Za ing. agronomije je diplomiral 24. oktobra v Ljubljani Hater Milan iz Vižmarjev. Čestitamo! 7140-A
V knjigarni SK — Wolfova 5, kupujemo antikvarne knjige.
OPOROČILO: Trg. podl. »Kurvo«, Lj. posl. II, Trzaska cesta 22, prosi vse stranke, ki so prejele pranje »Tribune« kocke dne 13. 2. in 21. oktobra t. l., da se v lastnem interesu javijo v gospod. poslovalnici. 7116-D
Kadar imate goste jih posrežite z odličnim Gosodovim »Plamenom« krompir za zimo, za posuj s »KROSANOM«. Dobijo ga v drogerijah, semenarah, zadrugah itd.
Zaradi normalnega poslovanja obovska Uprava Trgovskega podjetja »Miklošič Ljubljana, Konikova 10, vse upravitelje, da sprejme stranke za prijavo in odjavo mleka v steklenicah izključno od 7. do 10. ure dopoldne.
Sprejemamo naročila za zunanje okroglo brušenje do 150 mm premera in 1500 mm dolžine. — Delo izvršeno solidno in točno. Mestno strojno podjetje, Ljubljana, Dolenska cesta 76 telefon št. 21-355.

Napredaj dva krznarska stroja, krojaški šivalni stroj, dve večji stekleni omari in ženska pupa.

Naslov v ogl. oddelku.

7135-A

Maturanti trgovske akademije IV. a. l. 1953. Petnajstletno maturo bomo proslavili v soboto 7. novembra zvečer v restavraciji Bellevue. Na svidenju VK Savica siličuje v torek 3. novembra ob 17. uri članski sestanek v društvenih prostorih, Vel. dvorana. — Udeležba 7132-A 80 obvezno.

Zpisovanje v mojstrsko tesarsko šolo v Ljubljani je podaljšan do 15. decembra 1953. 7133-A Donavski ščke in krapi danes v prodaji.

Bržkone bo naše bralce zanimalo, koliko stane takšna namakalna naprava. Cena je vsakakor odvisna od površine, ki jo želimo namakati. Če hočemo n. pr. namakati 40 hektarov površin pod normalnimi pogoji (da je pri roki električna energija itd.) stane celotna naprava milijon dinarjev. K tej napravi spada električna črpalka, ki načrpa v minuti 1000 l vode, sesalni in tlačilni cevodovi (600 do 700 m dolgi) in trije ali štiri razpršilci. Po potrebi lahko celotno namakalno napravo prilagodimo tako, da jo s prikolico, ki jo izdeluje tovarna avtomobilov v Mariboru, prevážamo iz kraja v kraj.

Sreda, 4. nov. ob 19.30: Verdi »Rigoletto«. Abonma red E.
Četrtek, 5. nov. ob 19.30: Delibes »Coppelia«. Balet. Abonma red C.
Petek, 6. nov. ob 19.30: Verdi »Traviata«. Abonma red Petek (popoldne).
Sobota, 7. nov. ob 19.30: Delibes »Coppelia«. Balet. Abonma red A.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA
Gledališka pasaja
Nedelja, 1. nov. ob 18: Jože Zmajljan Odločitev. Izven. Popoldensko predstava.
Ob 20.30: V Osvrbi Ko bi radi odšli. Izven. Gostovanje Stane Severja, člana Ljubljanske Dramatice.
Ponedeljek, 2. nov. ob 20.30: R. Tagore: Čitina. Abonma TRS II. (TR).

Sreda, 4. nov. ob 20: J. Zmajljan Odločitev. Red SREDA. Vstopnice so tudi v prodaji.
Četrtek, 5. nov. ob 20: J. Zmajljan Odločitev. Red ČETRTEK. Vstopnice so tudi v prodaji.
Petek, 6. nov. ob 20: J. Zmajljan Odločitev. Red PETEK. Vstopnice so tudi v prodaji.
Nedeljske večerne predstave se pričnejo ob 20.30 uri.

SENTAKOBSKO GLEDALIŠČE — LJUBLJANA
Mestni dom
Nedelja, 1. nov. ob 19: Tavčar: Marine Otok in Struza. Romantična igra z godbo — Izven.
Prodaja vstopnic v Mestnem domu. Rezervirane vstopnice tedaj št. 20-23.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE — Maribor
Levstikov (Sentakobski) trg
Petek, 6. nov. ob 17: Tauber-Novy »Moja in živali«.
Sobota, 7. nov. ob 17: Malik »Zogla Marog«.
Ob 20.30: Penag-Simončič »Zla ta ribica«. Za odjavo.
Nedelja, 8. nov.: Zaprtje.

ROČNE LUTKE
Resljeva cesta 23.
Torek, 3. nov. ob 19.30 in 17: Gostovanje v Ljubljani.
Sreda, 4. nov. ob 19.30: Gostovanje na Raketu.
Ob 17.30: Gostovanje v Cerklju.
Četrtek, 5. nov. ob 18: Gostovanje v Vel. Laščah.
Ob 16: Gostovanje v Dobropolju.
Nedelja, 8. nov. ob 17: Stermli »Carovni klobuki«.

Prodaja vstopnic na dan predstave od 11 do 12.30 pri blagajni Mestnega gledališča v gledališki pesni in del ure pred ovestavo pri gledaliških blagajnah.

PRESERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ
Torek, 3. nov. ob 20: Gehri »Se sto nadstropje«. Red Torek in izven.
Četrtek, 5. nov. ob 20: Gehri »Se sto nadstropje«. Red A in izven.
Nedelja, 8. nov. ob 16: Cankar »Hilacija«. Izven.

V vlogi župnika nastopa kot gost član Ljubljanske Dramatice Milan Strbinšek.

RADIO
Dnevni spored za nedeljo, dne 1. novembra 1953.
Poročila: 7.00 12.30, 15.00, 19.00 in 22.15.

6.00 do 8.00 Jutranji orkestralni spored: 8.00 O sportu in športnikih — Slovensko narodno in umetne pesni: 9.00 Postoj, kdor misno greš, ta kraj je svet...: 9.40 Dopoldanski simfonični koncert: 10.00 Glasbeni koncert: 10.30 Simfonija št. 5 v c-molu, op. 67: 11.00 Nekaj zvoščic o pionirski mladini: 11.30 Orkestralna skladba: 12.00 Oddaja za Beneško Slovenijo: 12.45 Solistične skladbe: 13.00 Za naša kmetovalce: 13.15 Simfonični koncert — J. Brahms, Tragična uvertura: A. Bruckner, Simfonija št. 7 v E-duru: 14.00 Glasbeni koncert: 15.00 Spored slovenskih narodnih in umetnih pesni: 16.35 Pesni glasb. spored: 16.00 Radjska igra: 17.00 Glasbeni koncert: 17.10 Iz klavirskih in violinskih koncertov: 18.00 Bogomir Magajna, Maroček: 18.30 Iz zaključne del mojstrski predstave — zadržane

violinist Jovan Jovanović: 19.30 Giuseppe Verdi. Moč usode, opera: 22.30 Literarno-glasbeni oddaja: Peter Petrovič Njegoš, Gorski vijenec (ob 140-letnici rojstva): 23.00 do 24.00 Oddaja Radia Jugoslavija za tužno na valu 327.1 m. (Prenos iz Zagreba.)

SOUSTVO

Rektorat Akademije za glasbo razpisuje naknadne sprejemne izpite za glavni predmet orgle. Prošji kolektivi z 20 dni prejete priloge št. 1. rojstni list, 2. zadnjico spričevala Srednje glasbene šole iz glavn. predmeta: klavir. Podrobna poudarila na rektoratu. Rok do 6. novembra.

KONCERT

II. abonmajski koncert, ki je bil dogovorjen za 6. in 9. november je zaradi gostovanja dirigenta in izostanosti preložen na 4. in 7. december. Naslednji abonmajski koncert bo 20. in 23. novembra in sicer s programom III. abonmajskega koncerta.

3. izredni simfonični koncert Slovenske filharmonije bo 9. t. m. Dirigent Lovro Matačić solist Melita Lorković. Spored: Brahms: 1. Antifona, Čajkovski: 1. Koncert za klavir in orkester v b-molu ter patetična simfonija. Jutri ter v torek prodajamo vstopnice abonentom, ki imajo na kupon I 20 din, na kupon II in III 40 din popusta. Cena od 60 do 250 din.

Koncertni zbor Radia Zagreb (dirigent Slavko Zlatič) koncertira 6. novembra v Filharmoniji. Na spored dela skladateljev 16. stoletja ter sodobni domači in tuji skladatelji. Vstopnice v koncertni poslovalnici.

PREDAVANJA

Rezervne oficirje terenov Trmo. V Krakovu. Kolezija in Mirje, člane URODA v »bora timov« vabimo, da se udeležijo v sredo, 4. novembra ob 19.30 v stavbi Ljudske tehniške. Lepi pot štev. 6 predavanja kap. Kolarja. Po predavanju bomo predvajali voj. filma: Podgorje.

Rektorat Univerze v Ljubljani vabi na predavanje profesorja za slovenske študije na univerzi v Parizu in dopisnega člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani dr. prof. Andreja Vesilanta, ki bo v ponedeljek 2. novembra 1953 ob 18. uri v zbornici dvorani Univerze. — Naslov predavanja je »Klasična kronika in njen avtor — La Chronique de Kiev et son auteur«.

Higijensko-epidemiološka sekcija Slovenskega zdravniškega društva ima svoje redno predavanje v torek dne 3. novembra ob 19. uri v prostoru Centralnega higijenskega zavoda v Ljubljani.

OBVESTILA

Mesna občina Kočevje obvešča, da se bo opuščen mestni pokopališč v Kočevju spomladi 1954 odpravilo. Svoje pokopalnike, kateri želijo, pokopati iz tega pokopališča prekopati in prenesti na pokopališče na Trati ali drugam naj to stori najkasneje do 25. aprila 1954. Meseca maja 1954 bo Pogrebni zavod v Kočevju iz opuščenega mestnega pokopališča odstranil vse spomenike, ograje itd. ter zavrval grobove. — Na temeljna pojasnila se dobi pri Pogrebni zavodu v Kočevju.

Zakonski ustanovitelj gradnje novih narodniških telefonov. Zaradi težav v dobavi TT materiala do nadaljnjega ne bomo mogli graditi novih narodniških telefonov. Do sedaj je bilo v postavitvi 100, mo ugoditi takoli, ko bo redna dobava materiala zopet zagotovljena. Prosimo za razumevanje tega obvestila. — Direkcija PIT Ljubljana.

Slovenska akademija znanosti in umetnosti razpisuje mesto kandidate v Institutu za geografijo. Kandidati morajo imeti pogoje za sprejem v državno službo in morajo biti sposobni za samostojno opravljanje kartografskih del. — Kolkovane in s potrebnimi dokumenti in življenjepisom opremljene prošnje vložite do 15. novembra 1953 v uradni pisarni Akademije Novi trg 3. Informacije daje Institut za geografijo Akademije, Novi trg 4/II.

2 zdravniška pomočnika ali bolni. Čarki za splošno ambulantno v Ljubljani, 1. zbornega asistenta (tako za zobno ambulantno v Ljubljani, Rok za vložitev prošnje je do 10. novembra 1953 na Okrajni zdravstveni dom Ljubljana okoli. — Parnova 37.

ZAPORA CESTE

Spornostno z notranjim oddelkom OLO Kranj bo zaradi gradnje mostu preko Sušice cesta Skofja Loka-Jeperca na odseku Pivka-Suša od 2. XI. 1953 zaprta za vsi promet. Promet se presmeri od Pivke na cesto na kolodvor Skofja Loka do križišča v Kranju. Od tu pa na desno po občinski cesti nazaj na cesto proti Jepercu. Zepora bo trajala predvidoma do 23. novembra 1953.

UMRLI

Sindikalna podružnica Tovarn gradbenih polizdelkov naznanja, da umrla, vest, da je umrl njen član tov.

DRAGO KATELICE

Prilidna in vestnega tov. bomo ohranili v trajnem spornosti. Tov. gradbenih polizdelkov Smarčinska 100. — Ljubljana moste.

VINKO KOKALJ

K zadnjemu pokopu ga bomo spremljali v torek 3. novembra ob petnajsti uri izpred hiše žalosno na pokopališče v Ihan. Zalučja žena Francka, sinovi, Franci, Vinko, hčerki Marija, Fani, zeta: Anton Jernej, snaha Dragica, vnuki: ki in vnukinja, bratje in sestre ter ostalo sorodstvo. — Mala Loka, dne 1. XI. 1953.

PREDAVANJA

Po kratki in mučni boleznici je nenadoma preminil moj ljubljani, zeki mož, brat sin, stari in vsaki živko SMERKAR, diplom. dentist.

Pogreb dragoga pokopnika bo 3. novembra ob 15.30 z Zal. — kape. Lica sv. Nikolaj, k sv. Križu. — Neutolajšljiva žena Lovčka, družina: Smerkar Miklavčič, Zlobec, Zlobec, Jerež, Zgonc, Krenar, Struclik, Cerina, Ljubljana, Dol. Logatec Pula, Kropa, 31. oktobra 1953. 7144-0

OBVESTILA

Nenadoma nas je zapustil ljubljani mož, oče, brat

JOZE NOVAK, upokojenec.

Pogreb neznanega pokopnika bo v ponedeljek 2. novembra ob 15. uri iz Joževove misliče veže na Zvezo. — Zena Rodica, Dušan sestra Marija, bratje Jože, Ivan, Tone in ostalo sorodstvo.

ZAHVALE

Prisrčno

ZADNJE VEŠT

ZA POKAL IN ZA TOČKE V LIGAH

Odred, Branik in Korotan igrajo doma

Pokalna polfinala
sta v Splitu in Zagrebu

Prva novembrska nedelja že dolgo ni imela tako pestrega sporeda v nogometu kakor pa ima letosnja. Samo na hitro pogleda- no je danes na odpravljenih več kot 40 nogometnih moštveh, ki so prav- zaprav hrbtenice vsega našega nogometa. Da se bodo pomerila v raznih konkurencah za točke, ta- ko da se bodo prijatelji tega športa skoraj težko odločili, ka- tero bi spremljali pozorneje, kolikor seveda že nimalo svojih simpatij oddanih popre.

Najpomembnejši srečanja v zve- zem merilu bosta danes obe pol- finalni tekmi za pokal maršala Tita, v katerih nastopa najboljša četverica izbranih nogometašev, ki so letos prebrli vsa zapreke in bodo danes obračunali med seboj še za dve mesti — do fina- la. Prednost domačega igrišča je po tem zvezi priznana splitskemu Hajduku in zagrebškemu Dinamu v dvoboju z BSK iz Beograda. Pravimo, da bosta na papirju morala priti v finala Hajduk in Dinamo. Seveda pravimo to z vsjo rezervacijo.

Ostali spored je razdeljen na dve zvezni ligi ter hrvatsko-slo- venko ligo — povrh popolnega tekmovalstva v slovenski ligi, kjer bo danes spet enkrat zapostavljen vseh 20 klubov.

V I. zvezni ligi je doma anar- žiran Odred, ki ima goste iz Sa- rajeva. Tekma bo ob 14.45 na sta- dionu ob Titovi cesti z izvirnim predmetkomvanjem med atletič- kladi. V drugi zvezni ligi bodo prav tako nastopili izbrani člani dru- štva Sarajevo, ki trdi nasprotnik, tako da bo ta tekma prav zani- mliva in privlačna morda še pose- beje.

Pri nas je skoraj 640.000 športnikov

Beograd, 31. okt. Udeleženci pol- letne konference Zveze športov Jugoslavije so danes sprejeli sklep, da se bo s 1. januarjem 1954 začelo z organiziranim solan- jem kadrov, da bi v naslednjih štiri letih povečali število po- menj okrog 600 inštruktorjev in tre- nerjev in okoli 200 sodnikov.

Direktor športnega inštituta v Beogradu Mile Cubrčić je navajal v svojem poročilu nekatere zani- mave podatke o stanju kadrov v športnih organizacijah, iz katerih se vidi, da se v naši državi ukvar- ja s športom samo vsak 133 pre- bivalcev ozir. — Če se vzame v poštev samo prebivalstvo med 14. in 35. letom starosti, vsak 48. državljan. Vsekakor je razširje- nost športa zelo neenakomerna, saj pride na pr. v Sloveniji en športnik na vsakih 111 prebiva- lcev, v Bosni na 358 itd.

Glede množičnosti posemne- stih športnih organizacij so značil- ne naslednje številke: Partizan šteje 239.562 članov v 1800 osnovnih dru- štvih, strelski zveza 139.921 članov v 2108, planinska zveza 123.282 v 300, in konjski šport 9521 članov v 109 društvih. Skupno število vseh v naši državi v raznih špor- tnih organizacijah 639.007 članov v 6858 osnovnih organizacijah.

Ne konference so bili soroje- ti enotni nazivi za trenerje. Špor- tni inštitut je bil poverjenega naloga, naj pripravi stanje telesne vzgoje v srednjih šolah in po- globi v probleme in pogoje za njen razvoj med delavsko mladi- no in mnogo ostalih perehih vprašanj, ki težijo to dejavnost.

Okrajni ljudski odbor KOPER

RAZPISUJE službena mesta za:

- 8 EKONOMISTOV,
- 6 FINANČNIH REVIZORJEV,
- 5 KOMERCIALISTOV,
- 4 KNJIGOVODJE,
- 3 PRAVNIKE,
- 2 AGRONOMA,
- 1 VETERINARJA,
- 3 GRADBENE INŽENIRJE,
- 2 GRADBENA TEHNIKA,
- 1 ARHIVARJA

SLUŽBENI PREJEMKI SO ZAGOTOVLJENI PO UREDBI S CONSKIM DODATKOM

Ponudbe je dostaviti

tajništvo Okrajnega ljudskega odbora Koper s popolnimi osebnimi podatki, navedenim na posebnih zapisovilih in življenjepisom

—

Ravic je zmajal z glavo. Veber je molčal. »Od kod pa sploh ve, da sem spet tu?« je vprašal Ravic.

Veber je skomizgnil z rameni. »Nimam pojma. Najbrž po kakšni sestrki.«

»Zakaj ne pokliče Binota? Binot je zelo sposoben.«

»Rekel sem mu že to. Pa je dejal, da je to posebno kompli- cirana zadeva. Vprav vaše specialno področje.«

»Nesmisel. V Parizu so za vsa specialna področja zelo spo- sobni zdravniki. Zakaj ne pokliče Martela? To je eden najboljših kirurgov na svetu.«

»Jasno. Noče se blamirati pred svojimi kolegi. Pri črnem pre- bežniškem zdravniku je to drugače. Ta mora držati jezik.«

Veber ga je pogledal. »Stvar je nujna. Hočete iti?«

Ravic je odpel travke svoje halje. »Jasno,« je rekel divje.

»Kaj pa naj storim drugega? A samó, če greste vi z menoj.«

»Dobro. Lahko vzameva moj voz.«

Odšla sta po stopnicah navzdol. Pred kliniko je na soncu sijal Vebrov voz. Vstopila sta. »Delal bom samó, če ostanete zra- ven,« je rekel Ravic. »Bog vedi, če ne bi drugače kaj napravil človeku.«

»Ne verjamem, da bi v tem trenutku mislil na to.«

Voz je odpeljal. »Za drugačne stvari sem videl,« je rekel Ravic. »Poznal sem v Berlinu mladega asistenta, ki je imel vse, da bi postal dober kirurg. Njegov profesor je na pol pijan ope- riral, zarezal in ne da bi kaj črnil, ukazal asistentu, naj nade- ljuje; ta ni ničesar opazil — pol ure nato je dvignil profesor kri- k in vik, naprtil fantu napacni rez. Pacient je umrl med operacijo. Fant naslednji dan. Samomor. Profesor je dalje operiral in dalje popival.«

Izjave Pelle povzročile zaskrbljenost v Rimu

Hkrati s Pello se je tudi ves italijanski tisk povrnil na položaj skrajnega tredit tima

Rim, 31. okt. (Tanjug) Po ne- koliko »popustljivejši dobi, v kateri je tukajšnji tisk prenehal poudarjati zahteve po coni »B« in izražati pripravljenost neka- terih političnih krogov, naj bi Italija sprejela samo civilno upravo cone »A«, je danes po Pellinem intervjuju pariškemu listu »Le Monde« ves tisk eno- no naredil korak nazaj ter se vrnil na skrajne pozicije ireden- tizma: Italija se ne odpoveduje zahtevam po coni »B«, konfir- mace petih dežel o Trstu pa spre- jema izključno pod pogojem, da predhodno dobi civilno in voja- sko oblast v coni »A«.

Italija ni nikoli niti delno od- stopila od zahtev da se ji pri- zna pravico na vse Tržaško ozem- lje, ki ji je bila dana s tripartitno

deklaracijo iz leta 1948. piše da- našnji osrednji organ vlade »Mes- saggero«. V tem smislu piše tudi kršćansko - demokratski »Popolo- ri, ki obsaja vse tiste kroge v Ita- liji, ki so menili, da bo po zadnji tržaški krizi rimska vlada privo- lila na delno razdelitev STO ali takozvano »razdelitev po conah«.

Dejstvo, da se je italijanska vlada vrnila na položaj preživele tripartitne deklaracije, potem ko je niso več spominjali niti listi skrajne desnice, je pri tujih opazovalcih in italijanski jav- nosti v Rimu povzročilo prej zaskrbljenost kakor preseneče- nje. Po mnenju teh krogov skrajna nepopustljivost, s kate- ro je Pella odgovoril na napore Jugoslavije in zahodnih vlad v zadnjih tednih, da bi se našlo neko rešitev in pripravilo teren

za mednarodno konferenco, ni- kakor ne doprinese k razčišče- nju tržaške krize. Ta iredenti- stična trdoglavost prihaja prav v trenutku, ko je ameriško zu- nanje ministrstvo najavilo va- bilo zahodnih sil Jugoslaviji in Italiji za konferenco petih o- Trstu in se zato pojavlja resen dvom, če ne bo stališče Italije škodovalo izidu konference, ka- tere neuspeh bi lahko še bolj zaostрил tržaško krizo.

Glede na dejstvo, da je Pella poudaril skrajne italijanske za- hteve prav v trenutku, ko se ustvarja vzdušje splošnega pomir-jenja in pripravljenosti na kom- promis, ta navajajo več predpo- stav. Eden od razlogov, ki jih navajajo, je, da se je Pella pri razgovorih v Parizu prepričal, da odmev javnega mnenja in politič- nih krogov v svetu na zadnjo italijansko provokacijo in eno- stransko angloameriško odločitev, ne nudi verjetnosti za ustvaritev iredentičnih zahtev Rima. Drugi razlog na je, da Pella v današ- njem položaju, ko je s svojo ak- cijo dosegel iredentično eno- tnost parlamenta, sploh ne želi kon- struktivne kompromisne rešitve. Če bi privolil na kompromis, bi izgubil podporno ekspanzionistično- monarhistično desnico in tedaj bi reševanje tržaškega vprašanja moral prenesti s terena iredenti- stične demagogije na neorilelne in izpolnjeni teren splošnega eno- stičnih problemov. Na tem terenu pa bi se »avtoritativna« Pella vlada kot »zaščiten interes na- rodov« zrušila kot panj »na« grad- zlasti še zato, ker je Pella kot doletelni inštruktor ekonomske politike in absolutni gospodar- ekonomskih resorov vlade, indi- rektno odgovoren za tečaj notra- nje-gospodarski in socialni polo- žaj v deželi.

Razpravljanje o bakteriološki vojni končano

Politični komite OZN pričel razpravo o burmanskim pritiski proti kuomin- tanski vladi

New York, 31. okt. (r) Poli- tični komite Generalne skup- ščine je danes končal razpravo o sovjetskih obtožbah, da je Združeno poveljstvo uporabilo na Koreji bakteriološko orožje in z večino glasov sklenil, da so sovjetsko resolucijo o ratifika- ciji ženevske konvencije o pre- povedi bakteriološke vojne iz- roči v razpravo komisiji za raz- orožitev. Ta sklep je bil sprejet s 17 glasovi, proti ni glasoval nihče, 13 pa se je glasovanja vzdržalo.

Za ponedeljek je določen se- stanek komisije za postopek, ki bo odločila, če bodo prišle na dnevni red ameriške pritožbe zaradi severnokorejskih in ki- tajskih zverstev na Koreji.

Delegat Cangrajskove vlade Cijang je izjavil, da evakuacija 2000 vajakov predstavlja »srečen rezultat in poudaril, da to šte- vilo ni upravičeno kot maksim- um«. Dodal je, da je koman- dant kuomintanski sil v Burmi general Li Mi »fanatik«, s kate- rim se je zelo težko pogajati.

Predstavnik ZDA Archibald Carrey pa je izjavil, da evaku- acija 2000 vajakov predstavlja »dobar začetek« in da je ame- riška vlada se nadalje priprav- ljena pomagati obema vladama pri reševanju tega vprašanja. Po teh izjavah je bila seje po- litičnega komiteja končana.

New York, 31. okt. (reuter). Ser ameriške delegacije v OZN Henry Cabot Lodge je danes predložil generalnemu sekretarju OZN me- morandum o zverstvih severnoko- rejsko-kitajskih oblasti nad ujet- niki Združenega poveljstva kot obrazložitev ameriške zahteve, da se to vprašanje vnes v dnevni red Generalne skupščine OZN.

V memorandumu je rečeno, da so severnokorejsko-kitajske obla- sti »pretepanje in mučenje ubile desetine tisočev pripadnikov Združenega poveljstva«. V memo- randumu je tudi rečeno, da je ameriška vlada že nedavno lahko proučila to vprašanje in ga pred- ložila Generalni skupščini.

Pariz, 31. oktobra (Tanjug). — Francoska vlada je sklenila, da bo začasno sprejela obveznosti mednarodne konvencije o opro- stitvi carine na predmete, ki slu- žijo za vzgojno znanstveno in kulturno delo. Konvencija je bila podpisana na pobudo UNESCA v novembru 1950. Podpisalo jo je 32 dežel, med katerimi jo je 15 — med temi tudi Jugoslavija — že ratificiralo.

Pariz, 31. oktobra (Tanjug). —

»Kaj naj to pomaga?«

»Nekaj že. Spati z žensko je zmerom dobro. Pokliči Joan.

»Joan. Točno. Ta je bila prej tu. Nekaj je govorila. Pozabil je že.«

»Jaz nisem Rus,« je rekel Ravic. »Se kakšen predlog? Kaj preprosteje. Samó najpreprosteje.«

»Križana gora! Ne bodi kompliciran! Najenostavneje, znebiti se kakšne ženske, je, da ob priliki spet spiš z njo. Vsakršna do- mišljaja odveč. Kdo bi dramatiziral naravni akt?«

»Saj,« je rekel Ravic. »Kdo bi ga?«

»Potem dovolj, da telefoniram. Pritelefoniram ti kaj. Nisem zastoj vratar.«

»Ostani tukaj. Je že vse prav. Pijva rajši in si ogledujva rože. Mrtvi obrazi so včasih tako beli v mesecini, po ognju iz strojnici. To sem videl nekoč v Španiji. Nebo je iznajdba fašistov, je rekel takrat kovinar Pablo Nonas. Imel je samó še eno nogo.

Malo mi je zameril, ker mu nisem hotel druge konservirati v spiritu. Zdelo se mu je, kakor da je že do četrtine pokopan. Ni, vedel, da so jo ukradli spi in jo požrli.«

XXV.

Veber je prišel v dvorano za prevezovanje. Pomignil je Ra- vicu. Odšla sta ven. »Durant je pri telefonu. Rad bi, da bi precej prišli k njemu. O nekem posebnem primeru in posebnih okolišči- nah govori.«

Ravic ga je pogledal. »To pomeni, da je zašušmaril neko operacijo, ki bi jo rad zdaj meni obesil, ka-li?«

»Tega ne verjamem. Silno razburjen je. Po vsej priliki ne ve, kaj naj stori.«

—

—

—

—

—

—

—

Italijanske provokacije proti Grčiji

Italijanski inženirji prepevali fašistično himno na dan grškega državnega praznika

Atene, 31. okt. (Tanjug) Dve nedavni italijanski sovražni de- janji proti Grčiji sta izzvali veliko ogorčenje v vsej Grčiji. Na dan »rodnega praznika, 28. oktobra, so italijanski inženirji, ki opravljajo elektrotehnična dela v vasi Pargosu, izvršili ve-

liko provokacijo, ko so pijani prepevali italijansko fašistično himno »Vinceremo«. List »Vima« zahteva izgon inženirjev, ves ostali grški tisk pa ostro obsoja to provokacijo bivših okupa- torjev.

Nekaj dni pred tem so se v italijanskem tisku pojavili član- ki, ki prav tako predstavljajo sovražno dejanje napram Grčiji. V teh člankih se trdi, da Grčija ne skrbi za Dodekaneške otoke in njihove antične spomenike. Opozicijski list »Elefteria« v tej zvezi postavlja vprašanje: »Ali Italijani smatrajo, da je mogoče s takimi ukrepi opravičiti ti- ransko okupacijo dela grškega otoka?« Vladni list »Katiwe- rinis« pa ugotavlja, »da Itali- jani nimajo nobene pravice oce- nevati sedanjega položaja na Dodekanezu, kajti osnovno za oceno položaja predstavlja svoboda, katere vrednost oni ne znajo ceniti.«

London, 31. oktobra. (Tanjug) Uradni predstavnik britanskega zunanjega ministrstva je danes potrdil osnovenost poročila iz Washingtona o skorajšnjem skli- kanju konferencie petih držav o Trstu. Dodal je, da še ni dolo- čeno, kdaj in kje se bo konfe- renca vršila, niti ne na kakšnem nivoju naj bi bila.

V NEKAJ VRSTAH

Trst, 31. okt. (Tanjug) Pred- stavniki Zveze slovenskih par- tizanov v Italiji so danes v Mirnu položili venec na grob partizanov in talcev. Jutri bodo položili venec na grobove pad- lih v vaseh okrog Gorice in v Brdih.

31. okt. (Tanjug) Kakor piše »Sočas,« je videmski javni tožilec šele naknadno izdal do- voljenje za aretacijo Izidorja Predana.

Rim, 31. oktobra (Tanjug). Med italijanskimi strankami v parla- mentu je prišlo do spora pri iz- biru petih ustavnih sodnikov. Štiri mesta so si razdelile največje stranke: kršćansko - demokratska 2 in po enega KP Italije in Nen- njevi socialisti. Za peto mesto pa je borba med monarhisti in malimi strankami: bivšega vlad- nega centra (liberalci, socialni de- mokratki, republikanci). Senat in skupščina sta imela danes skupno sejo zaradi tega spora, vendar ni bila odločena nobena rešitev. V političnih krogih poudarjajo, da

Dr. Schärff

o tržaškem vprašanju

Dunaj, 31. okt. (Tanjug) Pod- kancler dr. Schärff, predsednik socialistične stranke Avstrije, je dopisniku Tanjugu obrazložil uradno stališče socialistične stranke Avstrije do tržaškega vprašanja. Izjavil je, da je bilo ob soglasnosti avstrijske sociali- stične stranke na mednarodnem socialističnem kongresu v Stock- holmu sprejeto poročilo, v ka- terem je rečeno, da je izvajanje dolobih italijanske mirovne po- godbe ustanovitvi Svobodnega tržaškega »zemlja najkoristnej- še. Po tem kongresu socialisti- na stranka Avstrije ni spre- menila svojega stališča v tem og- ledu. Izjave z drugo vsebino, ki so bile objavljene v tisku, s- lovatne mnenja piscev teh člankov. Socialistična stranka Avstrije ne smatra za koristno in trajno tako rešitev tržaškega problema, ki bi bila sprejeta brez soglasnosti vseh zaintere- siranih.

Mlekarstva stavka v New Yorku uspešno končana

New York, 31. oktobra (AFP). Po zadnjih poročanjih, ki niso trajala nič manj kot 13 ur, se je danes v New Yorku končala stav- ka mlekarjev, zaradi katere je bilo 12 milijonov prebivalcev New Yorka 6 dni brez mleka. Ta stav- ka je stala farmarjem in mlekarjem zadržuje 250.000 dolarjev davno. Trinaest tisoč delavcev in usluž- benecv mlekarstva industrije je iz- gubilo 6-dnevni zaslužek toda ta izguba se je izplačala, ker so do- segli zvišanje plače za 8,5 dolara na teden.

Romunski prosvetni minister odstavljen

Dunaj, 31. okt. (Tanjug) Kakor je zveželo iz Bukarešte, je bil ro- munski prosvetni minister Ion Ni- stor razrešen dolžnosti. Hkrati so združili ministrstvo prosvete, mini- strstvo za oiske tole in Generalno direkcijo za rezorone sile pod skupno prosvetno ministrstvo. Za novega mi- nistra pa je bil postavljen dosednji minister za oiske tole Iulia Mur- gulescu.

V zadnjih dveh mesecih so poleg Nistorja zamenjali še pet ministrov.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

„SLAVOLOK“ ZMAGE

»Ne,« je rekel Morozov.

»Dobro. Pogledaj si to poletje. Poletje 1939. Po žveplu smrdi.

Rože so že take kakor sneg na množičnem grobu prihodnjo zimo.

Zato pa smo vesela družbica, kaj? Naj živi stoletje nemešavanja!

Moralne okamenelosti čustva! Mnogo se ubija nocoj to noč, Boris.

Vsako noč! Veliko se ubija. Mesta gore, nekje tulijo judje, Čehi

erkvajo po gozdovih, Kitajci gore pod japonskim gazolinom,

po koncentracijskih taboriščih se plazi smrt z bičem — mar naj

bomo sentimentalne babe, če likvidiramo kakega morilca? Dobili

ga bomo in pihnil in ga zbrisal z zemljo — kakor smo morali

dovoljkrat storiti z nedolžnimi ljudmi, ki so se samó po uniformi

ločili od nas —

»Dobro,« je rekel Morozov. »Ali vsaj bolje. Si že kdaj po-

kusil, kaj se dá napraviti z nožem? Nož ne poka.«

»Pusti me s tem nocoj pri miru. Naposled moram tudi kdaj

spati. Vodi vrag, če bom mogel, kljub temu, da se delam tako

mirnega. Razumem to?«

»Da.«

»To noč bom ubijal in ubijal. Čez štirinajst dni moram biti

avtomat. Za to gre, da pretentam čas. Čas, ko bom mogel prvič

spati. Popivanje nič ne zaleže. Injekcija tudi ne. Od preutruje-

nosti moram zaspati. Potem je prihodnji dan prav. Razumem?«

Morozov je nekaj časa tiho sedel. »Poišči si žensko,« je rekel

zatem.